

***MAKROGAZDASÁGI, ÁLLAMHÁZTARTÁSI HELYZETKÉP
2022. I. FÉLÉVÉRŐL***

***készült:
a Költségvetési Tanács megrendelésére***

***Eco-Vista Kft
2022. szeptember 30.***

TARTALOMJEGYZÉK

	Oldal
VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ	2
I. Makrogazdasági helyzetkép	3
A GDP termelési oldala	5
Ipar	6
Építőipar	8
Lakásépítés, lakáspiac	9
Mezőgazdaság	10
Turizmus	12
A GDP felhasználási oldala	13
Beruházások	15
Külkereskedelem	16
Foglalkoztatottság, munkanélküliség	17
II. Pénzügyi folyamatok	20
Államháztartás - költségvetési hiány, államadósság	22
Infláció,	26
III. Társadalmi folyamatok	29
Lakossági fogyasztás alakulása	30
Keresetek, jövedelmek alakulása	32
IV. A gazdasági folyamatokat befolyásoló kockázati tényezők	35
A fejlődés belső és külső korlátjai	36
V. A hazai 2022-2023. évi előrejelzésekről	38
TÁBLÁZATOK, GRAFIKONOK	41

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

A gazdaság alakulása, a közeli jövőben várható folyamatok iránya és azok nagysága is nehezen számszerűsíthető. Az elmúlt másfél évtizedben a világgazdaság folyamataiban kialakult komoly nehézségek, majd a valamennyi régióra kiterjedő egészségügyi vészhelyzet akadályozta, illetve jelentősen lelassította az általános gazdasági és társadalmi fejlődést. Újabb visszaesést okoz elsősorban az orosz-ukrán háború, valamint a regionális konfliktusok és az eddigi nemzetközi együttműködés megváltozása. Kérdéses, vajon van-e visszatérés az emberközpontú általános fejlődéshez, és különösképpen a globális problémák tervezett megoldásaihoz.

A korábbi válságok kezeléséhez mérten sokkal átfogóbb segítség ellenére 15-20 évvel tolódik a tervezett fejlődés szintjének elérése. Négy évtizede nem tapasztalt mértékű infláció terheli a fejlett gazdaságokat. Az egyre nagyobb mértékű, a kezdetben még csak átmenetinek jelzett magas infláció több éven át gátolni fogja a gazdaság működését és a társadalom meghatározó maradhat. Jellemző, hogy az árszínvonal növekedés már most beépül a gazdasági szereplők várakozásaiba, azaz nehéz lesz csökkentése, az infláció megtörése.

Az elsődleges gazdaságpolitikai feladat az érintett országok gazdaságokban a magas árnyomás mérséklése, valamint ezzel együtt a Covid-világjárvány leküzdése során léthozott államháztartási hiány csökkentése. Számolnunk kell a gazdasági növekedés lassulásával, a stagnáláshoz közeli állapottal, amelyek az elkerülhetetlenül szigorú monetáris és fiskális politika szükségszerű következménye.

Számolhatunk egy elhúzódó, tartós recessziót feltételező forgatókönyvvel. 2022 erőteljes első félévi növekedése következtében idén a magyar gazdaság 2,5-3 százalékos növekedése lehetséges, de a GDP üteme jövőre már 1 százalék körülire lassul.

A legvalószínűbb becslés szerint úgy tűnik, hogy negyedévről-negyedévre akár már a következő három negyedévben visszaesik a GDP. Az is feltételezhető, hogy 2022 negyedik és 2023 első negyedévében a bruttó hazai termék az előző év azonos időszakához mérve is csökkenhet. Az átmeneti recesszió után a növekedés 2023 végére helyreállhat.

MAKROGAZDASÁGI HELYZETKÉP

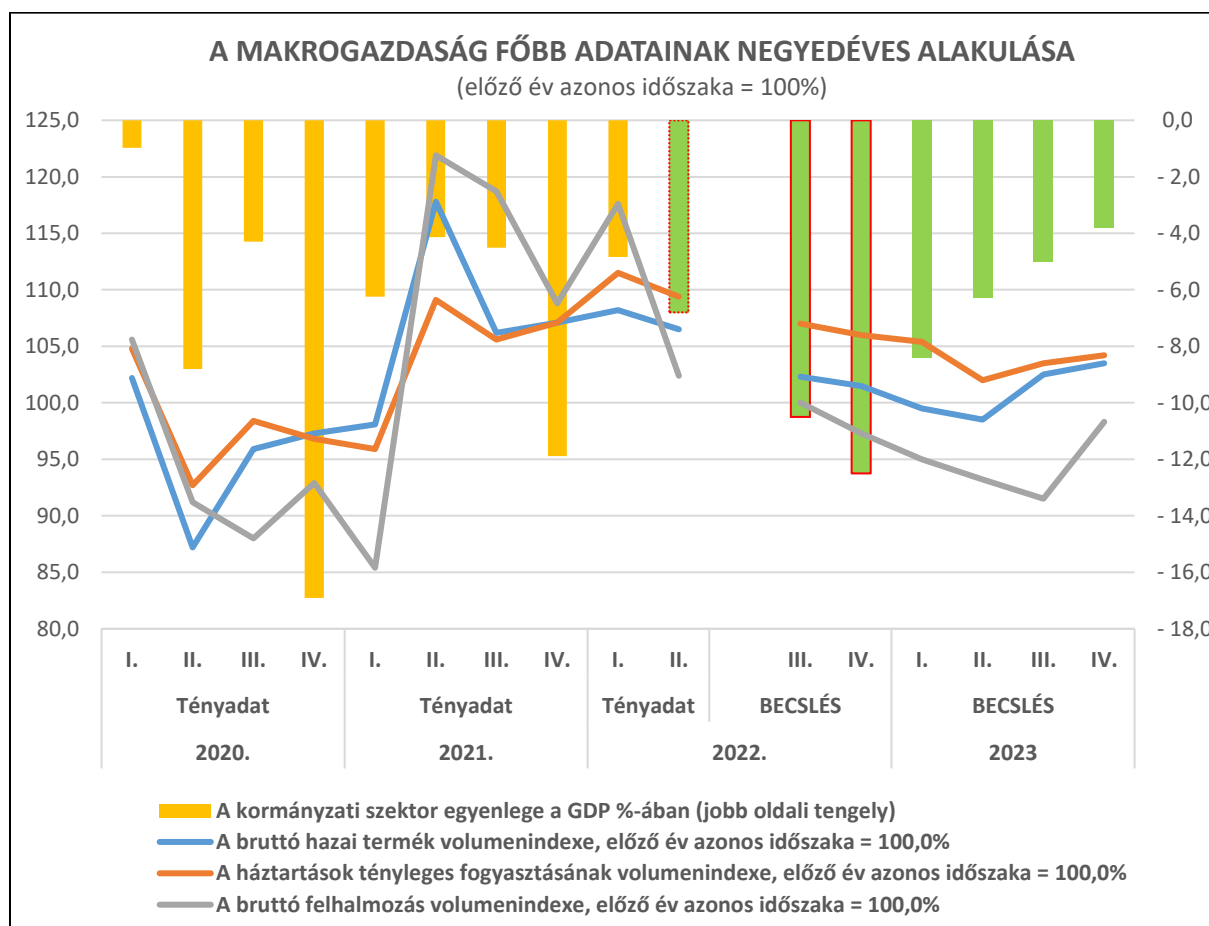
A 2022-es a második negyedévben az Európai Unió – és az eurózóna - bruttó hazai terméke csupán 0,6%-kal nőtt az előző negyedévhez, és mintegy 4%-kal az előző év azonos időszakához viszonyítva. Az euróövezet nagy gazdaságaiban is komoly gondot okozott a pandémia. A német gazdaság a második negyedévben 0,1%-kal bővült az előző negyedévhez, és 1,7%-kal a megelőző év azonos időszakáéval összevetve. A francia növekedés 0,5%, illetve 4,2% volt, míg az olasz bővülése 1,1%, illetve 4,7% lett. A két évvel ezelőtt még uniós tag Nagy-Britannia GDP-je a második negyedévben 0,1%-kal csökkent az előző évi azonos időszakhoz képest pedig 2,9%-kal emelkedett.

A magyar gazdaság 2022 közepére lassuló, fontos szegmenseiben kritikus helyzetbe került. A leginkább érezhető folyamatok közül is kritikussá vált az infláció évtizedek óta nem tapasztalt gyorsan növekedése és a forint árfolyamának a már több mint egy évtizede tartó folyamatos leértékelődése, amely esetenként alakította a gazdaságpolitika mozgásterét. További oka a jelenlegi helyzetnek a bérszínvonal – sok szempontból indokolt és racionális – folyamatos emelése. E folyamat szükségességét idáig jól magyarázta a magyar bérek jelentősen elmaradása az uniós, és a környező országok átlagától, mégis ez a növekedés az utóbbi években már meghaladta a gazdaság teherbírását és most inflációnövelő hatása egyértelművé vált.

Úgy tűnik, hogy a jegybank a forint árfolyamának folyamatos leértékelődését nem képes érdemben befolyásolni, a gazdaságpolitika későn reagált a gyorsuló inflációra. A környező országokénál nagyobb alapkamat-emelés sem igazán hatásos, és a forint értékelődik le a térségben, a legnagyobb mértékben.

A GDP 2020-ban 4,5%-kal csökkent, 2021-ben 7,1%-kal emelkedett. A 2021. évi gazdasági teljesítmény 2,3%-kal haladta meg a 2019 évi növekedést. 2022 első negyedévben a bruttó hazai termék 2,1%-kal emelkedett az első negyedévhez, és – az alacsony bázishoz viszonyítva – 8%-kal 2021 azonos időszakához képest.

2022 második negyedében a GDP bővülése 1%-os volt az előző negyedévhez, és 6,5%-os a megelőző év második negyedévéhez képest. A szolgáltatások hozzáadott értéke 2,4, de az iparé csak 1,0%-kal nőtt, míg a mezőgazdaságé 33,6, az építőiparé pedig 2,8%-kal esett vissza. A végső fogyasztás összetevői közül emelkedett a háztartások fogyasztási kiadásának volumene 1,8%-kal, a kormányzattól származó természetbeni társadalmi juttatásoké 1,1%-kal, és minimálisan a közösségi fogyasztásé 0,3%-kal. Stagnált a bruttó állóeszköz-felhalmozás 0,2%-kal. A külkereskedelem export volumene 1,5, az importé 0,5%-kal bővült.

Forrás: KSH, saját becslés, szerkesztés

2022 első hat hónapjában a bruttó hazai termék 7,3%-kal meghaladta az egy évvel korábit. Ez év elején kivételes mértékű jövedelem növekedés volt a lakosság körében, amely erősítette a fogyasztás vezérelt GDP bővülést is. Ezzel együtt az államháztartás helyzete jelentősen romlott, a várt uniós források késése komoly nehézségeket jelez, ezek eddig minden évben megközelítették - esetenként meg is haladták - a bruttó hazai termék 4%-át. 2022 második

félévétől egyre érezhetőbbé válnak az orosz-ukrán háború gazdasági következményei, és a szükségszerű gazdaságpolitikai korrekció hatásai. Ezeken túlmenően az előző év bázisátása is csökkent a növekedés ütemét, és a rendkívül magas infláció mellett éves szinten a bruttó hazai termék korábban elképzelttel szemben csak 2,5-3%-os növekedés valószínű.

A GDP TERMELÉSI OLDALA

2022 első felében az ipar teljesítménye 3,9%-kal nőtt, ezen belül a feldolgozóiparé 4,5%-kal az előző év azonos időszakához viszonyítva. A feldolgozóipar bővüléséhez a villamos berendezés gyártása, illetve az élelmiszeripar növekedése járult hozzá legnagyobb mértékben. Az építőipari GDP 0,4%-kal nőtt, de a mezőgazdaság teljesítménye a súlyos aszály miatt 35,5%-kal csökkent 2021 első félévéhez képest.

2022 második negyedében az év első negyedéhez viszonyítva a gazdaság teljesítménye 1,0%-kal növekedett, ezen belül a szolgáltatások hozzáadott értéke 2,4, az iparé 1,0%-kal bővült, de a mezőgazdasági GDP 33,6%-kal, és az építőipari is 2,8%-kal csökkent. A GDP 6,5%-os növekedéséhez az ipar csak 0,9 százalékponttal járult hozzá, míg a szolgáltatások 5,7%-kal. Ezen ágazaton belül a kereskedelem, gépjárműjavítás, szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás 1,3 százalékponttal növelte a bruttó nemzeti terméket. A növekedést 1,1 százalékponttal fékezte a mezőgazdaság teljesítményének csökkenése, az építőipar nem javította a GDP volumenét.

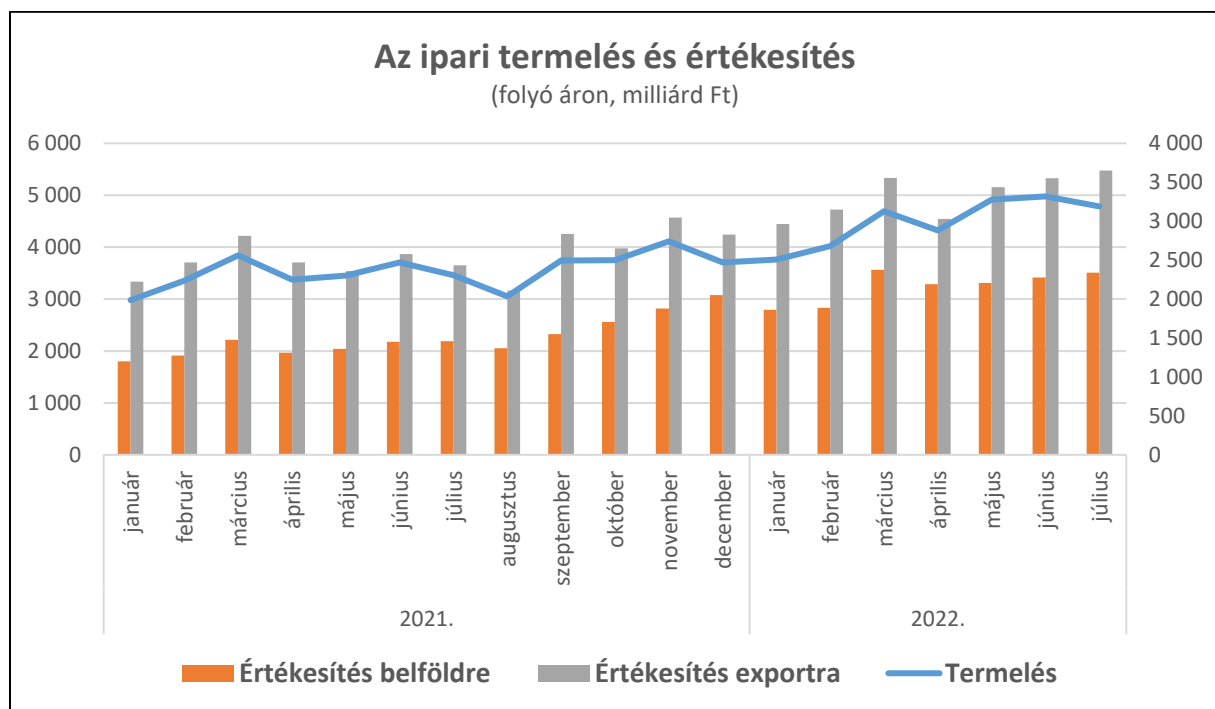
2022 második negyedében a előző évihez, azaz e2021 második negyedéhez viszonyítva az ipar teljesítménye 3,9, ezen belül a feldolgozóiparé 4,5%-kal bővült az előző év azonos időszakához képest. A feldolgozóipari ágazatok közül a legnagyobb mértékben a villamos berendezés gyártása, illetve az élelmiszeripar növekedése járult hozzá az ipar bővüléséhez. Az építőipar hozzáadott értéke 0,4%-kal nőtt, a mezőgazdaságé a súlyos aszály következtében 35,5%-kal csökkent az előző év azonos időszakához mérten. A szolgáltatási ágak 10,5%-kal növekvő bruttó hozzáadott értékében jelentős a szálláshely-szolgáltatás és vendéglátás (46,2%), a szállítás, raktározás (20,9%), valamint a művészet, szórakoztatás, szabadidő, egyéb szolgáltatás (20,8%) teljesítményeinek bővülése. A szakmai, tudományos, műszaki és adminisztratív tevékenység, illetve az információ, kommunikáció hozzáadott értékeinek

13,4%-os növekedése is átlagon felüli. A kereskedelem GDP-je 9,1%-kal, a pénzügyi, biztosítási tevékenység teljesítménye 6,4%-kal a humánegészségügyi, szociális ellátásé 13,6%-kal, az oktatás teljesítménye 5,4%-kal emelkedett. A közigazgatás teljesítménye 0,5%-kal elmaradt ezektől.

Ipar

A pandémia hatására 2020-ban 6%-kal csökkent az ipari termelés, 2021-ben a kibocsátás bővülése 3%-kal haladta meg a 2019. évi szintet. A termelés az év első hét hónapjában 4,9%-kal nagyobb volt 2021 azonos időszakánál.

2022 első hét hónapjában 2021 azonos időszakához viszonyítva az összes értékesítés 61%-át adó export/kivitel volumene 4,1%-kal, míg a hazai értékesítésé 8,4%-kal nőtt. A termelés a régiók közül csak Nyugat-Dunántúlon esett vissza, mégpedig 3,6%-kal. A többi régióban 0,6 és 8,8% között emelkedett, sőt bővült a volumen 11,2%-kal Pest régióban.

Forrás: KSH, saját szerkesztés

2022 júliusában az ipari termelés volumene 4,0%-kal meghaladta az egy évvel korábbit, sőt a munkanaphatástól megtisztítva a termelés 6,6%-kal bővült. Az előző hónaphoz képest pedig szezonális és munkanaphatásoktól megtisztítva az ipari kibocsátás 1,1%-kal nőtt.

A legnagyobb súlyú alágakban a termelés az egy évvel korábbihoz képest erőteljesebben bővült a járműgyártás, illetve a számítógép, elektronikai, optikai termék gyártásánál, míg kevésbé az élelmiszer, ital és dohánytermék gyártásában. Valamennyi többi alágban viszont viszont csökkent a termelés.

A feldolgozóipari exportértékesítés 31%-át képviseli a járműgyártás, amelynek kivitele 16,1%kal, míg az ágazat 13%-os súlyú számítógép, elektronikai, optikai termék gyártásáé 14,2%-kal bővült. Az ipar belföldi értékesítése 3,3%-kal emelkedett, a feldolgozóiparé 4,1%-kal csökkent az előző év azonos hónapjához képest.

Az iparon belül döntő (95%-os) súlyt képviselő feldolgozóipar termelése 3,7, az energiaiparé (villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás) 29, a csekély súlyú bányászaté 5,4%-kal bővült 2021 júliusához viszonyítva.

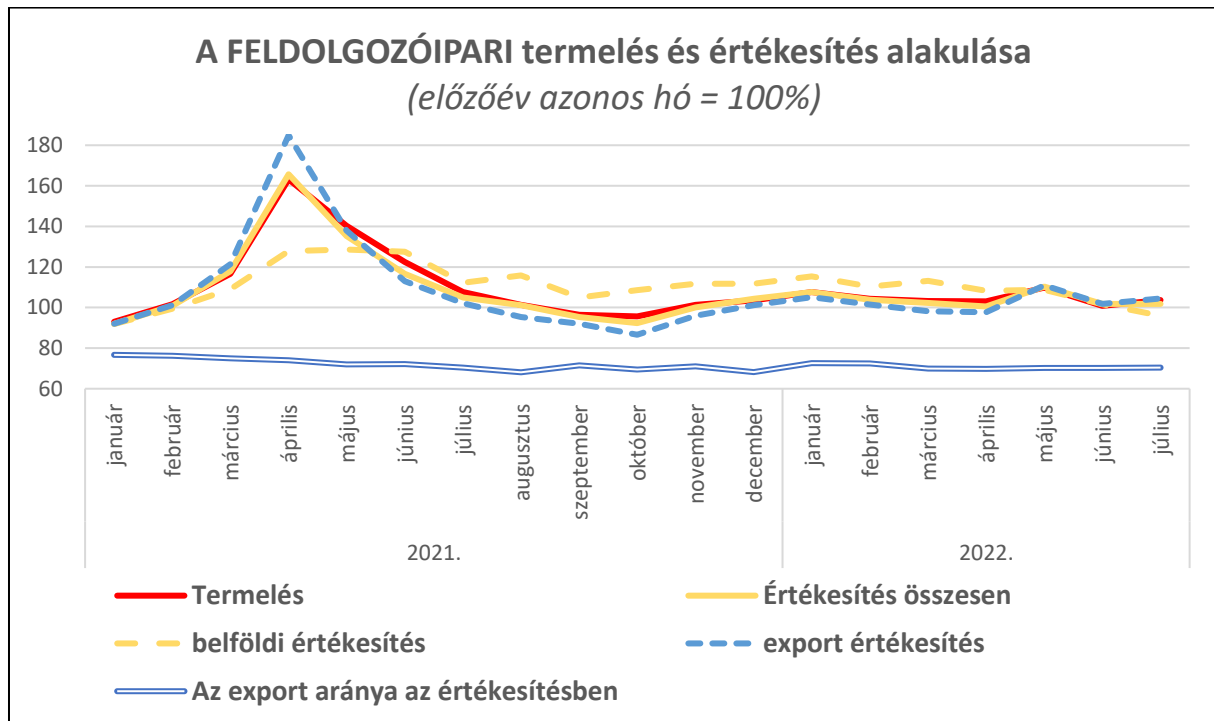
A legnagyobb súlyú, a feldolgozóipari termelés 24%-át képviselő járműgyártás 16,6%-kal. nőtt. A közúti gépjármű gyártása 15,8%-kal, a közúti jármű alkatrészeinek gyártása 16,3%-kal haladta meg az egy évvel korábbi termelési volument.

A számítógép, elektronikai, optikai termék gyártása 14,4%-kal lett nagyobb, mint az előző év azonos hónapjában megtermelt volumen. A két legnagyobb alágazat: az elektronikai alkatrész, áramköri kártya gyártása 3,0, és az elektronikus fogyasztási cikk gyártása 29%-kal emelkedett.

Csökken az ipari termelés Dél-Dunántúlon (4,5%-kal), Észak-Alföld (2,9%-kal) és Észak-Magyarországon (0,8%-kal). Közép-Dunántúlon 13,6%-kal nőtt a termelés volumene. Az ipari megrendelések volumene is nőtt 8,5%-kal. Az új belföldi rendelések 10,1%-kal visszaestek,

ugyanakkor az új exportrendelések 12,3%-kal nőttek. Az összes rendelésállomány július végén 23%-kal meghaladta az egy évvel korábit.

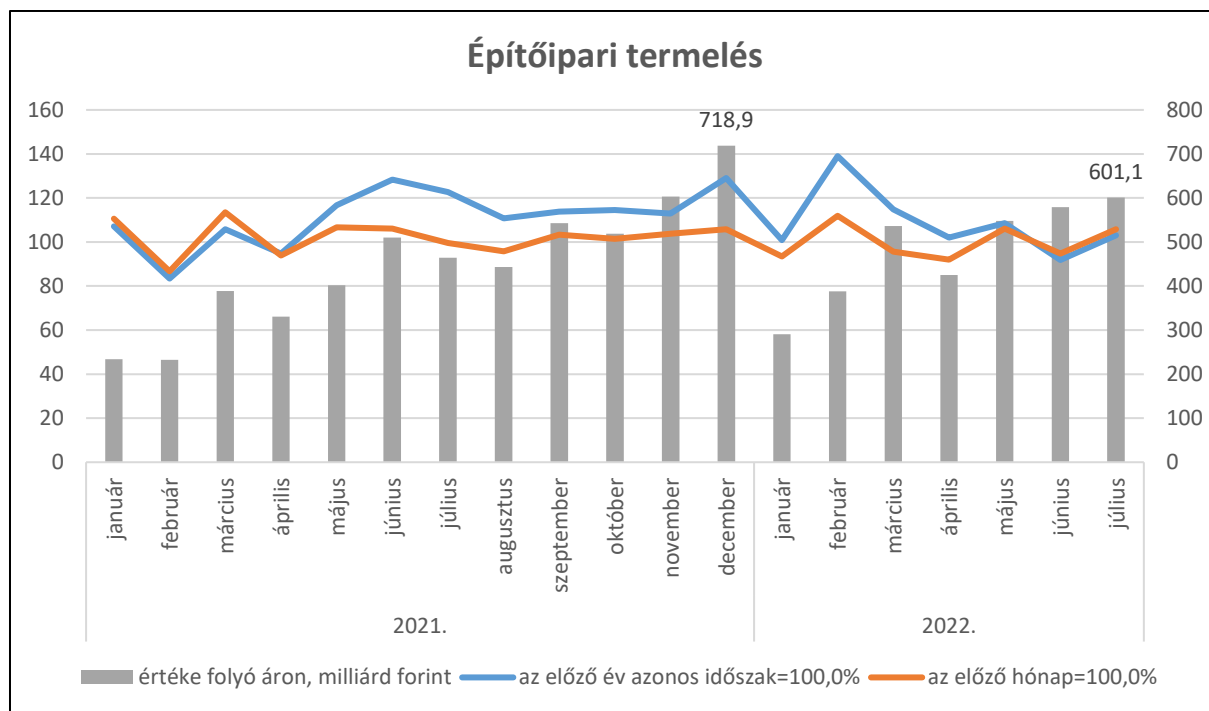
Forrás: KSH, saját szerkesztés

Építőipar

2022 első fél évében 7%-kal nőtt az építőipar kibocsátása. Az épületek építése 8,8%-kal, az egyéb építményeké pedig 5,1%-kal bővült. 2022 júniusában az építőipari termelés volumene – szezonálisan és munkanaphatással kiigazított adatok alapján – 5,2%-kal csökkent júniushoz viszonyítva, és – nyers adatok szerint – 8,1%-kal az egy évvel korábbihoz képest.

Az új szerződések volumene júniusban 27,8%-kal elmaradt az egy évvel azelőttitől, ezen belül az épületek építésére 37%-kal, az egyéb építmények létrehozására 11,1%-kal kevesebbet kötöttek. Az ágazat teljes szerződésállománya június végén 1,2%-kal meghaladta az egy évvel korábit, így ezen belül az épületek építésére 10,9%-kal, míg az egyéb építményekre 10,4%-kal kevesebb az állomány.

2022 júliusában az építőipari termelés volumene a nyers adatok szerint 3,0%-kal meghaladta az egy évvel korábbit. Az építményfőcsoportok termelése közül az épületek építéséé 0,5%-kal, az egyéb építményeké 7,0%-kal növekedett. A kiigazított indexek alapján az építőipar termelése 5,8%-kal magasabb volt a júniusinál.

Forrás: KSH, saját szerkesztés

Lakásépítés, lakáspiac

2022 I. félévében 6,8%-kal kevesebb - összesen 9.133 - új lakás épült, mint egy évvel korábban. A kiadott építési engedélyek alapján építendő lakások száma 16%-kal több - azaz 17.715 - volt, mint 2021 azonos időszakában.

Budapesten 3.621 lakást adtak át, 20%-kal kevesebbet a 2021. I. félévében. A megyei jogú városokban kissé csökkent a használatba vett új lakások száma, a kisebb településeken nőtt. A többi városban 6,7%-kal, a községekben 10%-kal több új lakást adtak át, mint az előző év azonos időszakában.

A tavalyi első félévhez képest a természetes személyek lakásépítéseinek mintegy másfél éve tartó visszaesése megtorpant. Az magánszemélyek által épített lakások száma 5,6%-kal nőtt, míg a vállalkozások által építetteké 14%-kal csökkent az előző év első félévéhez képest. A lakosság élénkülő lakásépítési tevékenysége a kisebb városokra és a községekre korlátozódott. A vállalkozói lakásépítések növekedése elmaradtak mindegyik településkategóriában, különösen Budapesten.

A használatba vett lakások 40%-a családi házban, 47%-a többlakásos épületben, 11%-a lakóparkban van. A lakóparki lakások aránya 10 százalékponttal, a családi házaké 7 százalékponttal nőtt, a többlakásos épületekben átadottaké 17 százalékponttal visszaesett.

A használatba vett lakások átlagos alapterülete 5,4 m²-rel, 88,4 m²-re növekedett. A saját használatra épített lakások aránya kissé növekedve 31%, az értékesítési célra építetteké 67%.

A budapesti agglomerációban adták ki a lakásépítési engedélyek egyhatedét, emellett számottevő a balatoni térség és a győri agglomeráció részesedése is. Minden ötödik lakást nagyvárosok vonzaskörzetén kívüli, kisebb településen építenek. 2026-ig kedvezményes áfával értékesíthetők a felépített lakások, ami ösztönözi az építési engedélyek számának növekedését, és magyarázza a használatba vett lakásokétól eltérő trendjét. A fővárosban az új, rozsdáövezeti fejlesztéseknek is magyarázzák, hogy az év első felében tervezett lakások 29%-a Budapesten koncentrálódik.

Mezőgazdaság

2021-ben a mezőgazdaság teljes kibocsátási értéke 13%-kal nőtt. A termelési volumen 2,3%-kal csökkent, és az árak 16%-kal emelkedtek. A növénytermesztés volumene 6,5%-kal visszaesett, az állattenyésztésé 4,5%-kal nőtt. A gyümölcsfélék, az állatok és az állati termékek termelése bővült, a többi mezőgazdasági termékcsoporthé csökkent, vagy nem változott.

2021-ben volt érezhető visszaesés, a gabonafélék mennyisége összességében 10%-kal, a kukoricatermelés 23%-kal volt alacsonyabb. Ezt az árpa 14%-os és a búza 4,1%-os termésnövekedése még ellensúlyozta. A repce a termőterületének csökkenése miatt 20%-kal alacsonyabb termést hozott, a napraforgóé nem változott, a fehérjenövényeké és a dohányé nőtt, így az ipari növények mennyisége összességében 6,3%-kal lett kevesebb. Csökkent a takarmánynövények volumene 4,6%-kal, a kertészeti termékeké 3,7%-kal, a burgonyáé 18%-kal. Az egyéb növényi termékek mennyisége változatlan maradt. 2021-ben a gyümölcsfélék mennyisége - elsősorban az alma jó terméseredményének köszönhetően - még 10%-kal bővült, de a tavaszi fagyok jelentősen rontották a barackfélék eredményét. A szőlő termés-mennyisége nem változott.

Az állattenyésztés is tudta 4,5%-kal növelni a termelési volumenét. Az élő állatok termelése 4,9%-kal, az állati termékek termelése 3,5%-kal emelkedett.

2021-ben a folyó termelőfelhasználás volumene nem változott, ára összességében 15%-kal emelkedett. Az első adatok alapján a ráfordítások közül az állatgyógyászat és az állati takarmányok volumenében következett be 1–1%-os növekedés, a műtrágya- és növényvédőszer-felhasználás csökkent, a többi ráfordítás változatlan maradt. A bruttó hozzáadott érték 10%-kal bővült, volumene 5,6%-kal szűkült. A mezőgazdaság munkaerő-felhasználása 3,5%-kal csökkent. A termelési tényezők jövedelme 7,6, a vállalkozói jövedelem 12%-kal növekedett.

2022 első félévében a mezőgazdasági termékek felvásárlásának volumene 2,3%-kal csökkent az egy évvel korábbihoz viszonyítva. A növényi és kertészeti termékek értékesítése 11,4%-kal, ezen belül a búzáé 20,1%-kal nőtt, míg a kukoricáé 11,4%-kal visszaesett. Az ipari növények értékesítése 79,2%-kal, a gyümölcsöké 81,5%-kal emelkedett, azonban a zöldségféléké 3%-kal csökkent. Az élőállatok és állati termékek felvásárlása 8,3%-kal, ezen belül a vágómarháé 14,7%-kal, a vágósertésé 8,2%-kal, a vágóbaromfié 10,5%-kal zsugorodott. Az állati termékek felvásárlása 2,5%-kal mérséklődött, ezen belül a tojásé 17,9%-kal nőtt az egy évvel korábbihoz viszonyítva. Összesítve a termelési tényezők munkaerőegységre jutó reáljövedelme még 6,5%-kal meghaladta 2021 évit.

A 2022-es termelési adatok messze el fognak maradni a tavalyi évtől. A kedvezőtlen időjárás, a valamennyi terméket sújtó aszály miatt akár ellátási nehézségek is lehetnek. Az azonban biztos, hogy a mezőgazdasági termelők az évtizedek óta nem tapasztalt nagyságú aszály, és a nagymértékben növekedő energia árak miatt jelentős támogatásra fognak szorulni.

Turizmus

A turistaforgalom a koronavírus-járvány hatására 2020 március közepétől jelentősen visszaesett, és csak nagyon lassan közelíti a pandémia előtti forgalmat.

A kereskedelmi szálláshelyeken - szállodákban, panziókban, kempingekben, üdülőháztelpeken, közösségi szálláshelyeken - 2022 júliusában 1,3 millió vendég 3,8 millió vendégéjszakát töltött el, és ez 15%-os emelkedés az előző év azonos időszakához képest. A vendégek száma 17%-kal nőtt. Azonban a belföldi vendégéjszakák száma – elsősorban a tavalyi magas bázis következtében – 10%-kal csökkent, szemben külföldi vendégek több mint kétszer több eltöltött éjszakáival.

A belföldi vendégek száma 8,9%-kal, a vendégéjszakáké 10%-kal csökkent. A vendégszám 827 ezer, az eltöltött vendégéjszakáké 2,4 millió volt. Az éjszakák 58%-át szállodákban töltötték, számuk az egy évvel korábbihoz viszonyítva 8,9%-kal csökkent. A panziókban és a közösségi szálláshelyeken a forgalom mérséklődött a tavaly júliusához képest. A legnépszerűbb turisztikai régiók a Balaton és a Budapest–Közép-Duna-vidék voltak, ahol a belföldi vendég-éjszakák 38, illetve 12%-át regisztrálták.

A külföldi vendégek és vendégéjszakák száma több mint kétszeresére emelkedett. A szálláshelyeken 493 ezer külföldi összesen 1,4 millió vendégéjszakát töltött el. Ennek 63%-a szállodai forgalom volt, és ez több mint kétszeres bővülés. A legnépszerűbb turisztikai régió a Budapest–Közép-Duna-vidék volt, ahol a külföldi vendég-éjszakák 47%-át regisztrálták.

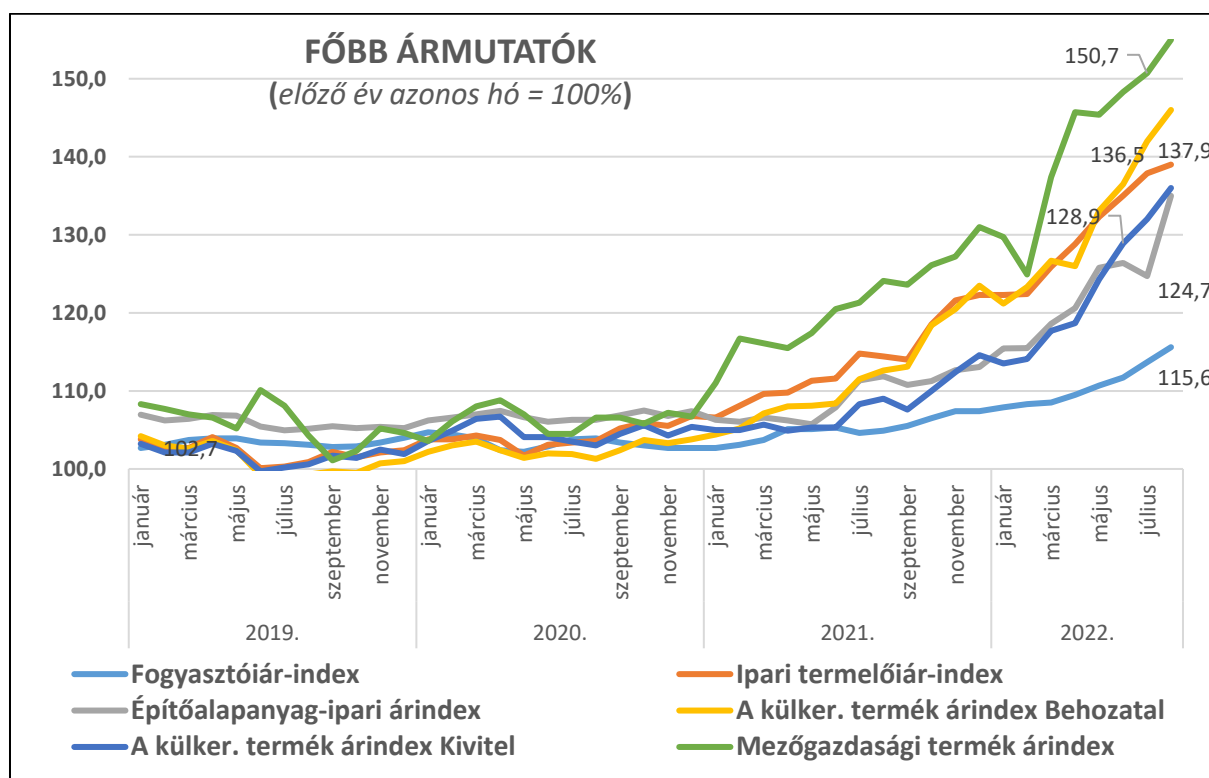
Széchenyi Pihenőkártyával a kereskedelmi szálláshelyeken 35%-kal kevesebbet, 6 milliárd forintot fizettek a kártyatulajdonosok.

A szállodaiiparban az emelkedő árakat szezonális nyitvatartással, elbocsátásokkal, energetikai korszerűsítéssel fogják kivédeni. Már a covid-járvány alatt olyan mértékben szűkítették költségeiket, hogy azokat nem tudják tovább csökkenteni. Az eddig megkötött, érvényben lévő szerződésektől függően a rezsiköltségek akár hét-nyolcszorosára fognak emelkedni. A növekvő költségeket részben beépítették az árakba, de 2022-ben már ezzel a megoldással nem lehet élni, mert eladhatatlan lenne a „szolgáltatás”. A szállodaiiparnak a jelentős mértékű energiaigényessége következtében egyértelműen ágazatspecifikus támogatásra lesz szüksége.

A GDP FELHASZNÁLÁSI OLDALA

A bruttó hazai termék 2022. II. negyedévi – az előző év azonos időszakához mérve - 6,5%-os növekedéséhez a végső fogyasztás 5,4 százalékponttal, a bruttó felhalmozás 0,7 százalékponttal járult hozzá. A gazdasági teljesítményt a külkereskedelmi forgalom egyenlege összességében 0,3 százalékponttal emelte.

2022. II. negyedévében az előző negyedévhez képest szezonálisan, naptárhatással kiigazított és kiegyensúlyozott adatok alapján a gazdaság teljesítménye 1,0%-kal növekedett. A felhasználási oldalon a bruttó állóeszköz-felhalmozás a II. negyedévben 6,1%-kal lett magasabb az előző év azonos időszakánál. A gép- és berendezések beruházásainak volumene nagyobb mértékben nőtt, mint az építési beruházásoké. A feldolgozóiparban és az ingatlanügyletek esetén jelentősen emelkedett a beruházások volumene, míg a szállítás, raktározás területén visszaesett a fejlesztések volumene. A bruttó felhalmozás a 2021 azonos időszakához képest 2,4%-kal nagyobb lett. A végső fogyasztás összetevői közül a háztartások fogyasztási kiadásának volumene 1,8%-kal, a kormányzattól származó természetbeni társadalmi juttatásoké 1,1%-kal, a közösségi fogyasztásé 0,3%-kal emelkedett. A bruttó állóeszköz-felhalmozás 0,2%-kal emelkedett. A külkereskedelmi kivitel/export volumene 1,5, a behozatal/import volumene pedig 0,5%-kal bővült.

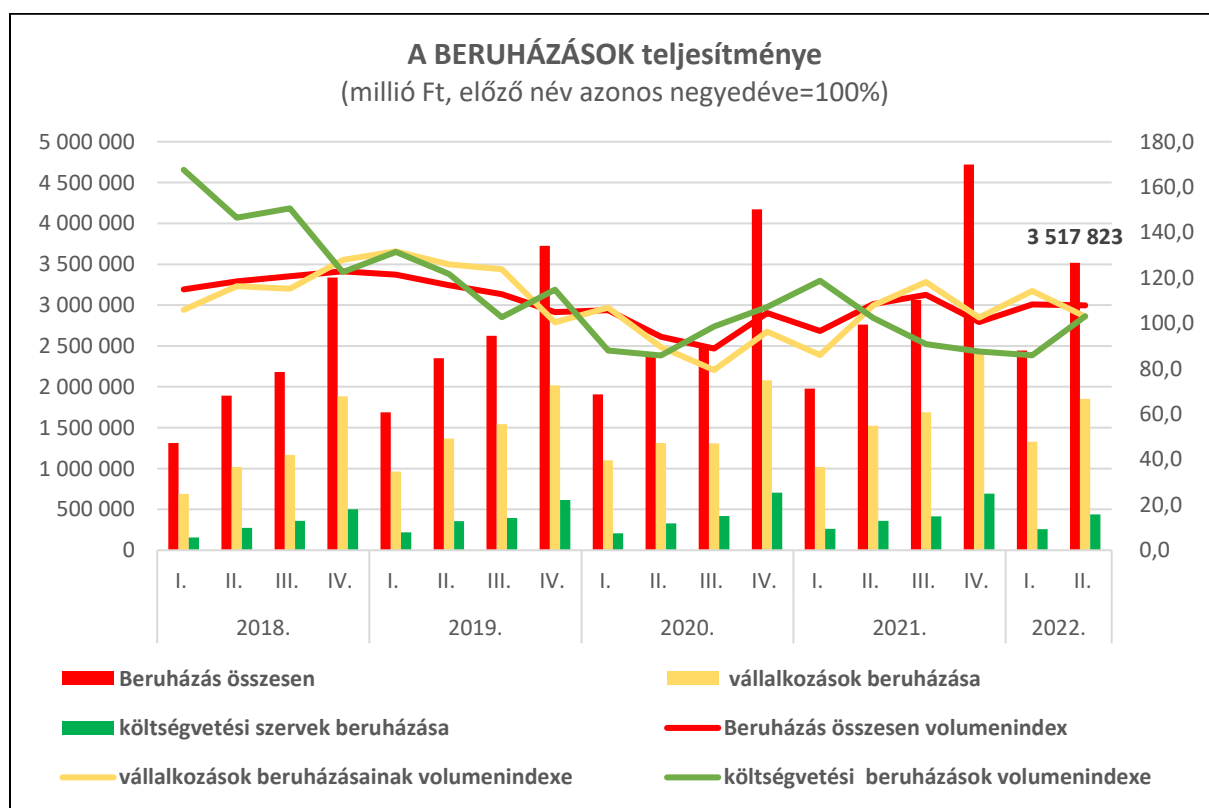
Forrás: KSH, saját szerkesztés

Az előző év azonos időszakához képest a háztartások tényleges fogyasztása 9,4%-kal emelkedett. A fogyasztásban a legnagyobb arányt képviselő háztartások fogyasztási kiadása 10,1%-kal magasabb. A háztartások hazai fogyasztási kiadása 11,4%-kal nagyobb lett az egy évvel korábbinál. A hazai fogyasztási kiadások volumene mindegyik fogyasztási csoportban növekedett, így a szolgáltatásoké 15,6%-kal a féltartós termékeké 13,7%-kal, a tartósított termékeké 11,6%-kal, a nem tartósított termék csoporté 6,7%-kal.

A kormányzattól kapott természetbeni társadalmi juttatások volumene 6,2%-kal bővült és némileg nagyobb volt a közösségi fogyasztásé is, 0,3%-kal. A nonprofit intézmények által a háztartásoknak nyújtott természetbeni juttatások volumene pedig 6,1%-kal bővült. Ily módon a végső fogyasztás 7,9%-kal nőtt. A részben bővülő fogyasztási és a felhalmozási folyamatok eredményeként a belföldi felhasználás 2022. második negyedében összességében 6,2%-kal emelkedett.

Beruházások

2022 első félévében regisztrált beruházási tevékenység jellegzetessége, hogy a – főként külföldi érdekeltségű – vállalkozások és – a választást megelőző lakosságnak juttatott extra pénzek következtében – a lakossági beruházások-fejlesztéseinek volumene jelentősen nőtt, míg a közszférában végrehajtott fejlesztéseké érzékelhetően csökkent. A beruházási teljesítmény egynegyedét képviselő feldolgozóipari fejlesztések 23,9%-kal nőttek az egy évvel megelőzőhöz viszonyítva; a mezőgazdasági beruházások 23,4%-kal emelkedtek. A turizmus beruházásai 21,9%-kal nagyobbak voltak, míg az erőltetett ütemű stadion- és sportcsarnok-építések – feltehetően átmeneti – mérséklődése következtében a művészet, szórakoztatás, szabadidő eltöltés területén megvalósult beruházások – a magas bázishoz képest – 18,1%-kal csökkentek. Az építőipari fejlesztések 7,7%-kal, az információ és kommunikáció területén megvalósult beruházások 7%-kal nőttek, míg a kereskedelem és gépjárműjavítás fejlesztései 4,9%-kal visszaestek.

Forrás: KSH, saját szerkesztés

A jelentős súllyal bíró ágazatok közül a szállítás és raktározás beruházásai az uniós forrásból megvalósuló útépitések lezárulásával 7,9%-kal visszaestek, az ingatlanügyletek beruházásai – a lakásépítések visszaesése ellenére – 13%-kal emelkedtek az üzleti célú ingatlanfejlesztések bővülésével. A kisebb súlyú területek közül a szakmai, tudományos és műszaki tevékenység körében megvalósult beruházások volumene 24,3%-kal, az adminisztratív és szolgáltatást támogató fejlesztéseké 9,2%-kal emelkedett.

Az idei első fél évben 4,1%-kal tovább csökkent a közösségi beruházások volumene. A vízellátásban és hulladékgazdálkodásban – a szinte kizárólag uniós forrásból finanszírozott – beruházások volumene az uniós források elapadásával 14%-kal visszaesett, a közigazgatásban és a védelmi ágazatban – a magas bázishoz képest is – 4%-kal nőtt, az egészségügyben és a szociális ellátásban jelentősen, 8,9%-kal csökkent, míg az oktatásban 17,9%-kal emelkedett a beruházási volumen.

A nemzetgazdasági beruházások 2022. II. negyedévi, 7,8%-os volumennövekedéséhez leginkább a feldolgozóipar járult hozzá, 6,0 százalékponttal. Szintén növelte a beruházási aktivitást az ingatlanügyletek, valamint a mezőgazdaság beruházási teljesítménye 3,4, illetve 1,1 százalékponttal. Ugyanakkor a szállítás, raktározás és a művészet, szabadidő teljesítménycsökkenése visszafogta 2,0, illetve 1,6 százalékponttal a volumenbővülést.

Külkereskedelem

A külkereskedelmi mérleg 2022 első félévi passzívuma 808 milliárd forintot tett ki, az egyenleg 2 029 milliárd forinttal kedvezőtlenebb az egy évvel korábinál. A külkereskedelmi forgalom forintban mért árszínvonal a kivitelben 20%-kal, a behozatalban 28%-kal nőtt, a cserearány 6,5%-kal romlott. A forint az euróhoz képest 4,8%-kal, az amerikai dollárhoz viszonyítva 16%-kal gyengült.

A külkereskedelmi termékforgalom felét képviselő gépek és szállítóeszközök kivitelének volumene az első fél évben nyers adatok szerint 2,9%-kal, a behozatalé 1,8%-kal nőtt. Az

árufőcsoport egyik meghatározó termékköre, a híradástechnikai készülékek euró értékben számított exportja 7,6%-kal, a másik lényeges termékcsoporthoz, a villamos gépeké és készülékeké 16,7%-kal, az energiafejlesztő gépeké és berendezéseké 8,4%-kal emelkedett, míg a közúti járműveké 1,5%-kal visszaesett.

A kivitel értéke 2022 I. félévében 12,6 milliárd euró, 4,7 ezer milliárd forint és a behozatalé 9,1 milliárd euró, azaz 3,4 ezer milliárd forint volt. 2022. január–júniusban az egy évvel korábbihoz képest a kivitel értéke 29%-kal - 2,8 milliárd euróval -, míg a behozatalé 24%-kal - 1,7 milliárd euróval - bővült.

A nemzetgazdaság külkereskedelmi forgalmában az export volumene nagyobb mértékben, 7,6%-kal bővült, mint a 7,3%-kal növekvő import. A külkereskedelem mintegy 85%-át kitevő áruforgalomban mind a kivitel, mind a behozatal 4,4%-kal nagyobb lett az egy évvel korábbinál. A nemzetgazdaság külkereskedelmi forgalmán belül a szolgáltatások - beleértve a turizmust is - exportja 23,4%-kal, importja 26,9%-kal nőtt az előző év azonos időszakához képest.

2022. II. negyedévében a szolgáltatások euróban számított exportja 30, importja 28%-kal nőtt az előző év azonos időszakához képest. Az aktívum 2116 millió euró volt, 537 millió euróval több a 2021. II. negyedévinél. Az előző negyedévhez mérten az export 19, az import 9,7%-kal, a többlet pedig 697 millió euróval növekedett.

Foglalkoztatottság

A május és július közötti három hónap átlagában a foglalkoztatottak száma 4 millió 699 ezer fő volt, 52 ezer fővel, azaz 1,1%-kal több mint egy évvel korábban¹. A közfoglalkoztatottak átlagos száma a három hónapban 76 ezer főt tett ki, ami 13,1%-kal volt kevesebb, mint egy éve.

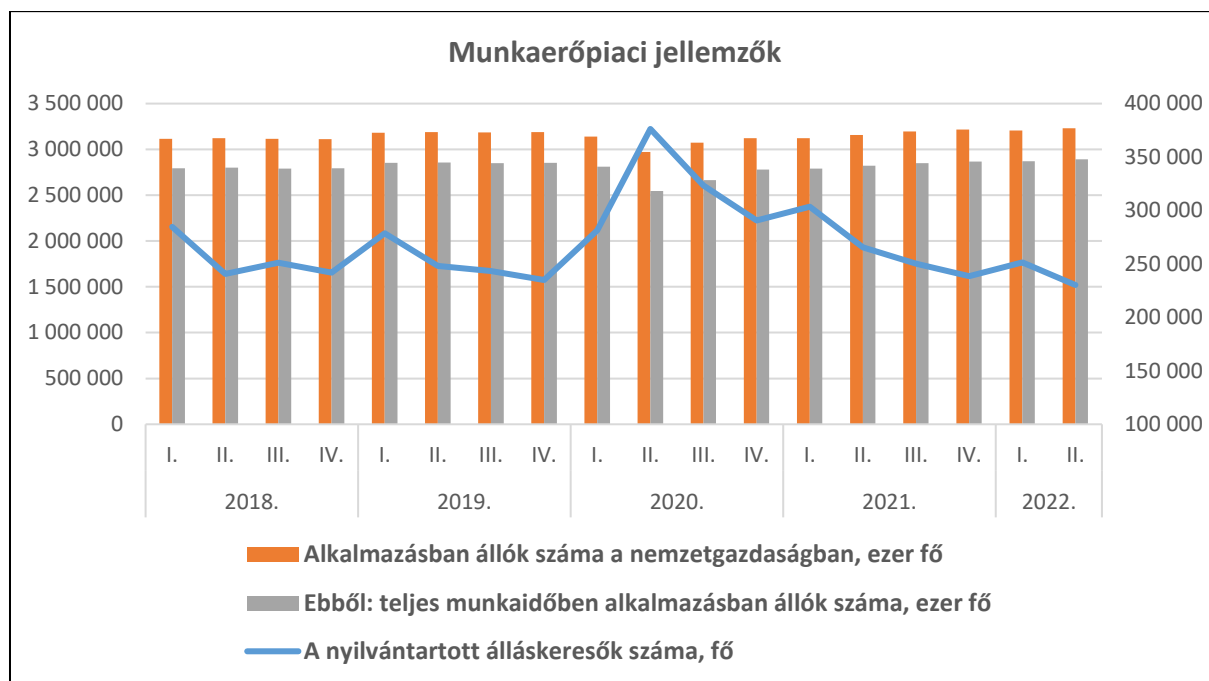
¹ KSH mintavételes lakossági felmérése alapján

A lakossági adatfelvétel szerint a – közfoglalkoztatottakat és az egy évnél rövidebb ideje külföldön dolgozókat nem tartalmazó – hazai elsődleges munkaerőpiacon a május és július közötti időszakban – a gyed, gyés miatt távol lévő 139 ezer főt viszont beszámítva – 4.532 ezer főt foglalkoztattak, 1,3%-kal többet, mint előző évben.

A külföldön dolgozók hazai foglalkoztatottnak tekintett mintegy százez fős körét is figyelembe véve a 15-64 éves népesség foglalkoztatási rátája 74,4% volt. A legjobb munkavállalási korúnak tekintett 25-54 évesek foglalkoztatási aránya a vizsgált 3 hónapban 88,4% volt, az 55-64 évesek 65%-os foglalkoztatási mutatója pedig 2,1 százalékponttal haladta meg a múlt év azonos időszakának értékét.

Az aktív munkanélküliek száma a május és július között átlagosan 160 ezer fő volt, 37 ezer fővel, 19%-kal kevesebb, mint egy évvel azelőtt. A munkaerő-felvétel módszertana alapján számított munkanélküliségi ráta – amely az aktív munkanélküliek figyelembevételével meghatározott mutató – a május és július közötti háromhónap átlagában 3,3% volt, 0,8 százalékponttal alacsonyabb az egy évvel korábbinál. A 25 éven aluliak között ezen időszakban 9,9%-os volt a munkanélküliség. Ez a mutató hosszú idő óta rendkívül magas, annak ellenére, hogy 4,8 százalékponttal csökkent az egy évvel korábbihoz viszonyítva. Változatlanul súlyos gond a tartós munkanélküliség: az álláskeresők több mint egyharmada, 36,8%-a legalább egy éve nem talált elhelyezkedési lehetőséget. A munkakeresők helyzete az egy évvel korábbihoz viszonyítva kedvezőtlenül változott, a több mint egy éve állást keresők aránya 3 százalékponttal emelkedett. A munkanélküliség átlagos időtartama ebben az időszakban 9,9 hónap volt az egy évvel korábban regisztrált 8,7 hónappal szemben.

A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat adatai szerint a nyilvántartott álláskeresők száma július végén 231.000 fő volt, 30.800 fővel kevesebb, mint egy évvel korábban. Az év hetedik hónapjában a foglalkoztatók 43.000 új álláshelyet jelentettek be, 84,4%-kal többet, mint egy hónappal, és 6,4%-kal kevesebbet, mint egy évvel azelőtt. A hetedik hónap végén a nyilvántartott munkanélküliek 10,5%-a 25 éven aluli fiatal volt, 61,4%-uk első munkahelyét kereste, reménytelenül. A munkanélküliek közel egyharmadának, 32,4%-ának nem volt szakképzettsége.

Forrás: KSH, saját szerkesztés

Az év hetedik hónapjában a munkanélküliek gazdaságilag aktív népességhez viszonyított aránya Észak-Magyarországon 11%, Észak-Alföldön 8%, míg Dél-Dunántúlon 7,2%, Borsod-Abaúj-Zemplén megyében 12,2%, Nógrád megyében 11,5%, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 9,2, Somogy megyében 8,1, Heves megyében 8%, Baranya megyében és Jász-Nagykun-Szolnok megyében egyaránt 7,4%, Hajdú-Bihar megyében 7,1, Békés megyében 7%, Tolna megyében 5,7% volt.

Az intézményi munkaügyi statisztika adatai szerint az első fél évben a vállalkozásoknál, a költségvetési szerveknél és a nonprofit szervezeteknél a a közfoglalkoztatottakat is beleszámítva – 3 millió 220 ezer fő állt alkalmazásban, 2,5%-kal több, mint egy évvel korábban. A közfoglalkoztatottakat figyelmen kívül hagyva a teljes munkaidőben alkalmazottak létszáma 2,9%-kal haladta meg az egy évvel korábbit. A költségvetési intézményeknél – a közfoglalkoztatottak nélkül – teljes munkaidőben 609 ezer főt alkalmaztak, 6,5%-kal kevesebbet, mint az előző év azonos időszakában. A közfoglalkoztatottak száma júniusban 75 ezer fő volt, 12,4%-kal kevesebb, mint egy évvel korábban.

PÉNZÜGYI FOLYAMATOK

2021 közepe óta folyamatos a kamatemelési ciklus. Ezt az MNB Monetáris Tanácsa feltehetően befejezi egy nagyobb lépéssel. A kamatemelések hatása meg is jelenik minden részpiacon, így az alapkamat növelésével párhuzamosan emelkednek az állampapírpiaci hozamok, a hitel- és betéti kamatok és a bankközi kamatok is. Az eltelt 15 hónapban a „monetáris transzmisszió erősítése érdekében” egyéb szigorító lépések is történtek, ezek lehetnek a további tervek is. A likviditáskezelésen keresztül valósulnak majd meg.

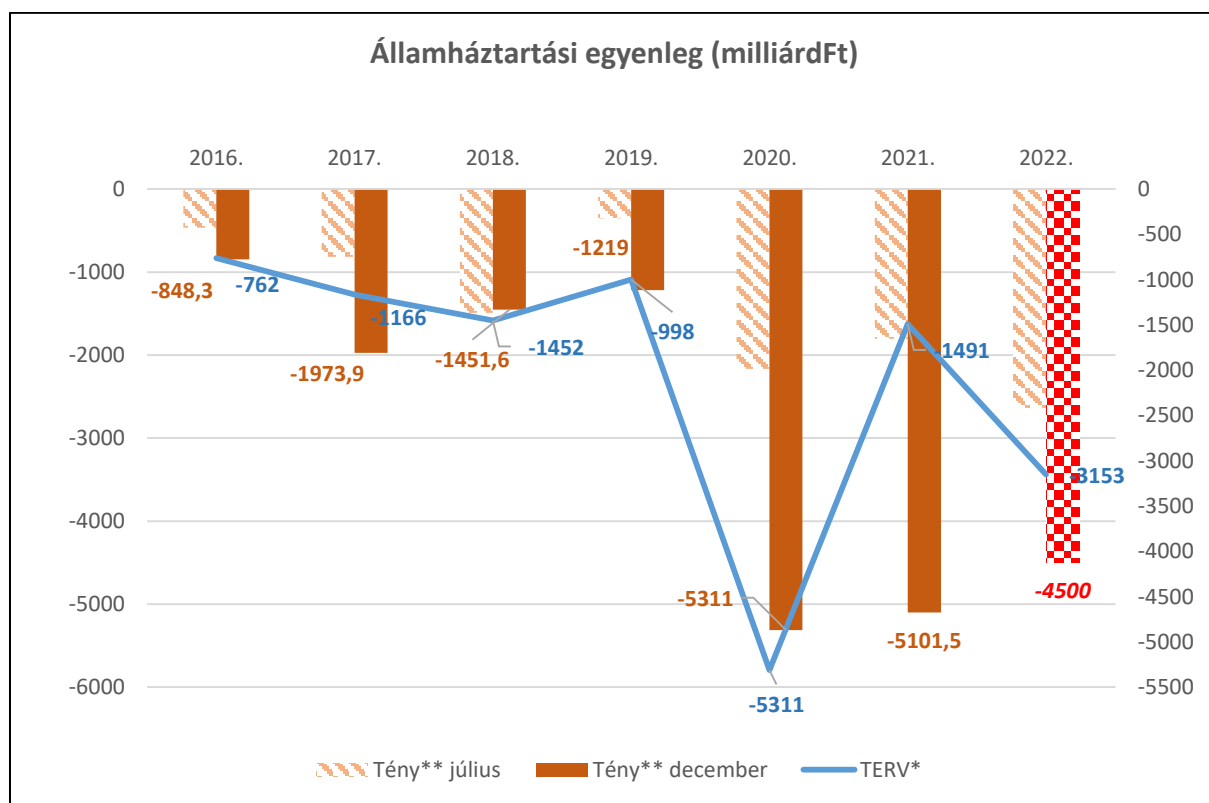
Augusztusban az MNB már jelezte, hogy jelentősen emelték a bankok kötelező tartalékrátáját, és ezzel a felesleges likviditás egy részét lekötik. A magasnak ítélt 8400 milliárd forintos egyhetes betéti állományt felére kívánják csökkenteni. Az intézkedés után az addigi egyhetes betétet a külföldi szereplők is vásárolhatják és az eseti jellegű jegybanki diszkont kötvényt futamideje egy hét lett, kamata pedig az alapkamattal megegyező. Emellett bevezettek egy két hónapos futamidejű jegybanki betéti eszközt is, amelyet fokozatosan három hónapra emelkedhet. A betét kamata szintén az alapkamathoz igazodik majd, e felett fizet majd prémiumot, ami aukción alakul ki.

2021 nyara óta az részpiacokra is begyűrűzött a kamatemelés. A 12 hónapos bankközi kamat (BUBOR) több mint 1200 bázisponttal és a rövidebb bankközi ráta is 1000 bázispont feletti emelkedést mutat. Ezzel együtt a diszkontkincstárjegyek hozama is felzárkózott, a 2022 év eleji 3,5 százalékról 12 százalékra nőtt az egyéves diszkontkincstárjegy, sőt a hosszabb papírok hozama is.

A kamatemelési ciklus feltehető lezárása esetleg 100 bázispontnál is nagyobb lépéssel történhet, hiszen a piac a jelenlegi 13%-nál magasabb csúcsot áraz az alapkamatban. Nyilvánvaló, hogy az MNB kamatemelése nem tarthat lépést az év végéig várható növekvő fogyasztói áremelkedéssel. Az infláció ugyanis nem alapvetően a monetáris politika hatáskörébe tartozó tényezőkkel függ össze, így pl. nem a rezsicsökkentés módosításával, az energia sokkal, az aszályhelyzet miatti élelmiszerár-emelkedéssel. Az is megfontolandó, hogy a cseh és a lengyel jegybank már korábban, jóval alacsonyabb kamatok mellett befejezte a kamatemelési ciklusát.

A devizatartalék feltehetően a piaci elvárások szintjét nem éri el. Jelenleg 35-36 milliárd euróra csökkent. A cseh és a lengyel jegybank devizatartaléka arányaiban a magyar kétszerese. Ez is oka annak, hogy a forint nagyon volatilis, és gyenge a zlotyhoz és a koronához képest. A devizatartalék erőteljes csökkenése a külkereskedelmi mérleg romlása miatt következett be, a deficit egyértelműen a forint árfolyam romlásához is vezet. A külkereskedelem hiánya év végére a GDP 7 százalékát is elérheti, vagyis kérdéses lesz a hiány fedezéseének lehetősége a lecsökkent devizatartalékból. Ez folyamatosan gyengíteni fogja a forintot.

Az orosz-ukrán háború következtében kialakult világméretű energia válság alapjaiban rendezi át az európai gazdaságok növekedési lehetőségeit, sőt a világgazdaság fejlődésére is komoly hatással van. Már a Covid-járvány miatt kialakult kedvezőtlen globalizációs folyamatok is lényeges változást okoztak a világ anyag-, energia piaci áraiban. Most újabb jelentős áremelkedések okoznak gondot főleg az európai gazdaságoknak.

Forrás: */ Állami Költségvetések, **/ PM

A magyarországi helyzet sem különbözik, gazdaságunk számára elsődleges fontosságú az egyes termelési területek áralakulása.

Államháztartás - költségvetési hiány, államadósság

A 2022. évi Költségvetésben 5,9 százalékos GDP arányú költségvetési hiány szerepel, amit később a kormány 4,9 százalékra csökkentett. Ez mintegy 3000-3200 milliárd forintot jelent. Az államháztartási hiány azonban idén elérheti a 6,5 százalékos deficitet, szeptemberben a pénzügyminisztérium is 6,1 százalékos hiányt vár.

A kormányzati szektor hiánya 2022. I. negyedévében 739 milliárd forint volt, azaz a GDP 4,8%-a. A kormányzati szektor bevétele 6.448 milliárd forintot, kiadása 7.187 milliárd forintot tett ki. A következő hónapokban jelentősen változott az államháztartás helyzete.

Az önkormányzatok nélküli pénzforgalmi szemléletű konszolidált hiánya július végén 2.637 milliárd forint volt, az éves hiánycél több mint négyötödére, azaz 83,6%-ra teljesült. Az első hét hónapban a központi alrendszernek 17.016 milliárd forint bevétele keletkezett, és 19.652 milliárd forint kiadása volt. Ezek a törvényi előírázatnak 67%, illetve 68,8%-át jelentik. A központi költségvetés hiánya július végén 2.730 milliárd forint volt, azaz az éves deficit előírázat 87,2%-a.

2022 első hét hónapjában a gazdálkodó szervezetek által befizetett 1.447 milliárd forint adó 28,3%-kal több volt, mint egy évvel előtte. A társasági adó 496 milliárd forintos bevételt, az egyéb központosított bevételek – a környezetvédelmi termékadják, az elektronikus és időalapú útdíjak 326 milliárd forint bevételt, az elektronikus útdíjak 156,6 milliárd forint befizetést jelentettek.

Az un. Fogyasztáshoz kapcsolt adókból 4.986 milliárd forint, az Általános forgalmi adóból az egy évvel korábban realizálnál 29,8%-kal több, a jövedéki adóból 7,3%-kal, ezen belül a

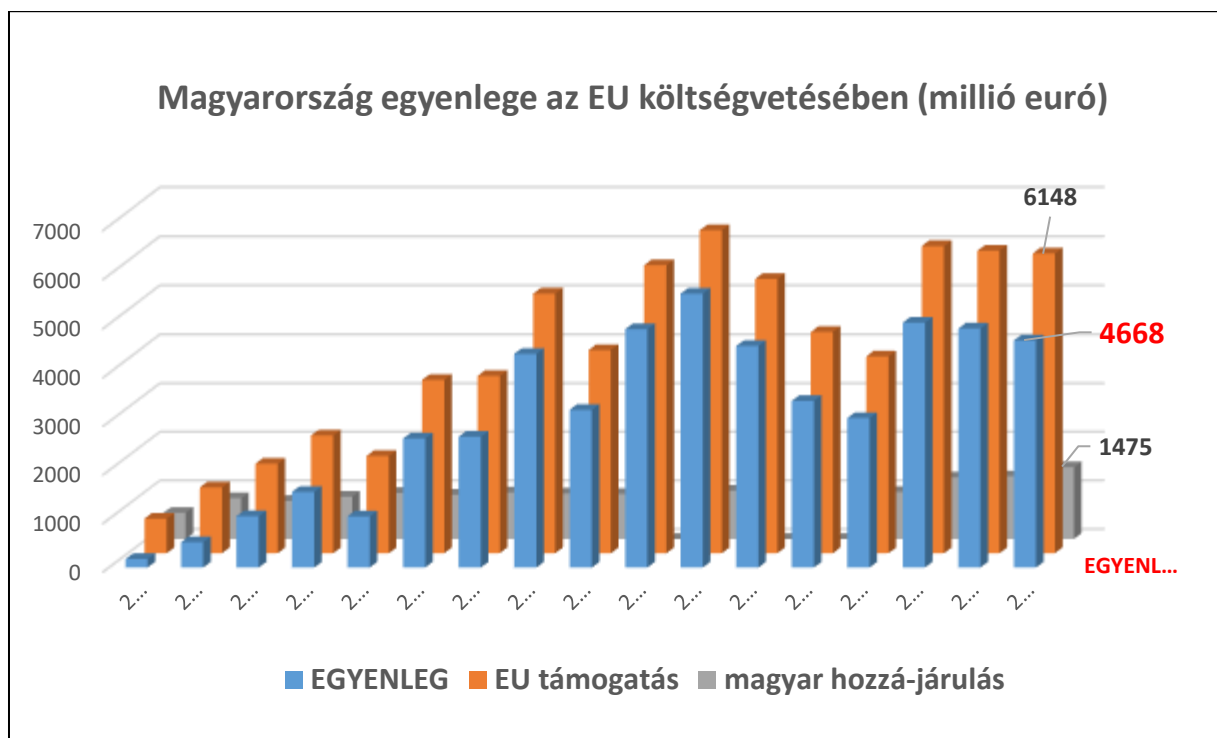
dohánytermékek jövedéki adójából 22,9%-kal magasabb lett a bevétel, míg a járműüzemanyagokéból pedig 3,4%-kal kevesebb befizetés érkezett. A pénzügyi tranzakciós illetékből származó 154 milliárd forintos bevétel 18%-kal volt több az egy évvel korábinál, ami a kereskedelmi bankok és a kincstár – jórészt ügyfeleikre továbbhárított – növekvő befizetésének következménye.

A lakosság évkezdettől összességében 1.544 milliárd forint adót fizetett, 15,4%-kal kevesebbet, mint a múlt év azonos időszakában. Személyi jövedelemadóból az egy évvel korábinak alig négyötödét, 81%-a fizették be az államkincstárba – a gyermekes családok tavalyi adóbefizetésének visszatérítése miatt. Illetékekből 17,2%-kal, gépjárműadóból 9,1%-kal több állami bevétel keletkezett az egy évvel azelőttinél. A társadalombiztosítási alapok bevétele az első hét hónapban 4.814 milliárd forintot tett ki, 23,4%-kal többet az egy évvel azelőttinél. A nyugdíjbiztosítási alap bevétel 19,9%-kal, az egészségbiztosítási alap bevétele 28,2%-kal nőtt.

Az elkülönített állami pénzalapok bevétele 527 milliárd forint lett, ez is magasabb 25,8%-kal az egy évvel azelőttinél. Ezen belül e bevételek 62,5%-át jelentő gazdaság-újraindítási foglalkoztatási alap 329 milliárd forintos bevétele 29,6%-kal magasabb az előző évinél, a nemzeti kutatási, fejlesztési és innovációs alap 110 milliárd forintos összege pedig a megelőző évit bevételt 28,1%-kal haladta túl.

A költségvetési szervek és fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásai az első hét hónapban 7.272 milliárd forintot jelentettek. Ezen belül a költségvetési szervek kiadásai 3,4%-kal csökkentek, a szakmai fejezeti kezelésű előirányzatokéi pedig 46,5%-kal nőttek. Az uniós programokra 2.050 milliárd forintot fordított a kormány, 78,4%-kal többet, mint előző évben.

Forrás: Európai Bizottság, saját szerkesztés

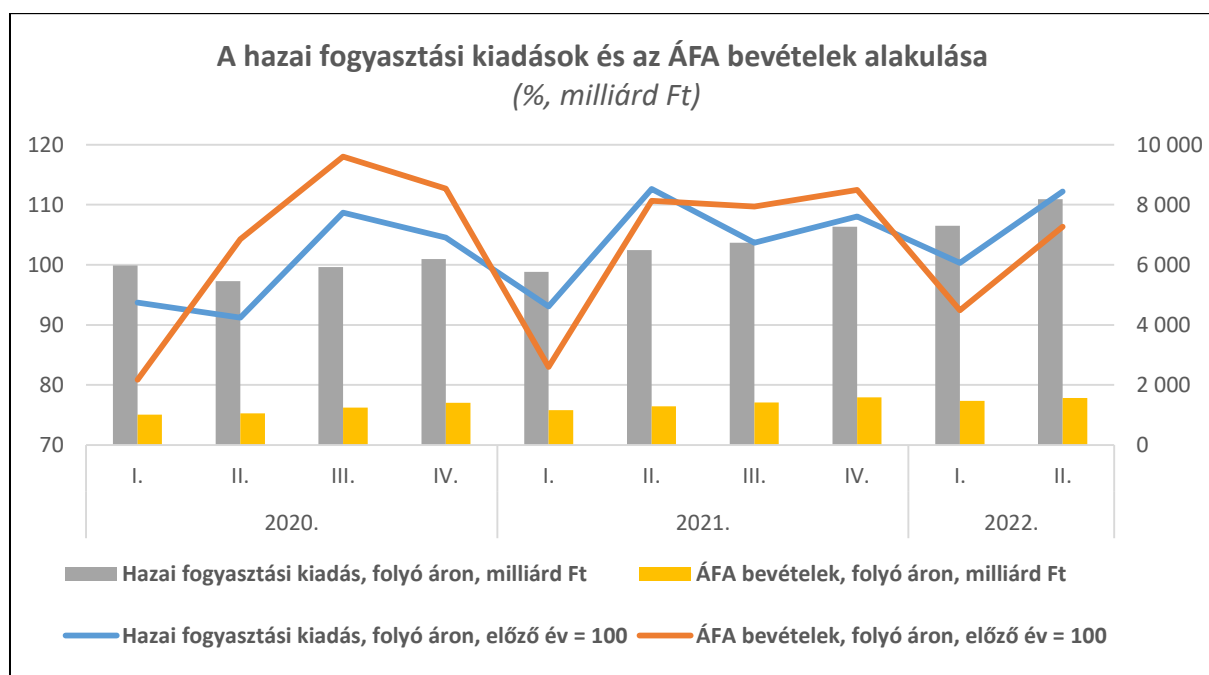
A helyi önkormányzatok támogatására július végéig 643 milliárd forintot fordítottak, 13%-kal többet az egy évvel korábbinál. Szociális és családtámogatásokra hét hónap alatt 424 milliárd forintot fordított a központi költségvetés.

A nyugdíjbiztosítási alap 2.804 milliárd forintos kiadása 21,4%-kal nőtt, az egészségbiztosítási alap kiadása pedig 2.136 milliárd forint volt 17,8%-kal nagyobb a múlt évinél. A gyógyító megelőző ellátásokra 1.254 milliárd forintot fordítottak, 18,5%-kal többet, mint egy évvel azelőtt.

A júliusi többlet egyrészt az adóbevételekben egyre erőteljesebben érvényesül az inflációs hatás eredményezte, azaz júliusban már 13,7 százalék volt a fogyasztói áremelkedés. Másrészt júliusban megkezdte a kormányzat a szükségesnek tartott megszorításokat. Magyarázat még, hogy az első félévben a magyar gazdaság jelentősen nőtt, a bruttó hazai termék 7,2 százalékkal bővült.

A fogyasztási adóbevételekből, így áfából fogyasztási adókból (áfa, jövedéki adó) az első hét hónapban 4.985 milliárd forint érkezett, ami 25 százalékos növekedés a 2021-es év azonos bevételéhez viszonyítva. Ezt erősítette, hogy az első félévben nem csak az árak, hanem még a kiskereskedelmi forgalom is növekedett. Az adóbevételi többlet így főként az áfából adódott: az idei bevételek 30 százalékkal, 914 milliárd forinttal lettek magasabbak, mint egy évvel ezelőtt.

A lakossági adóbefizetések elmaradnak ugyan a tavalyi mértéktől, mégis a mintegy 800 milliárd forint családosoknak történt adóvisszatérítés ellenére már az 1.334 milliárdra nőtt első héthavi bevétel csak 306 milliárddal kevesebb, mint egy évvel korábban. Azaz az szja-visszatérítés túlnyomó része az emelkedő béreken visszatérül a költségvetésbe.

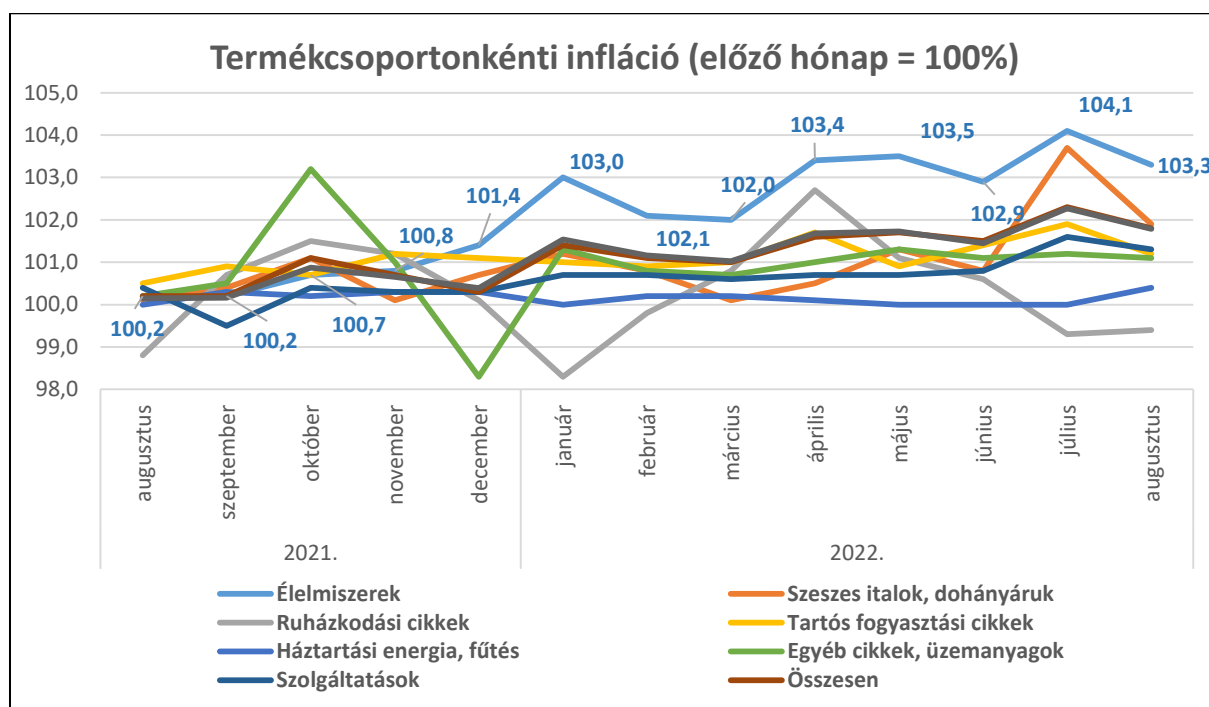

Forrás: KSH, saját szerkesztés

A kiadási oldalon 2022-ben még további komoly tételeket kell rendezni. Így újabb kiegészítő nyugdíjmelést, a rezsicsökkentés fennmaradó részét, a Vodafone tervezett megvásárlását. Ezek összességében mintegy kétezer milliárd forintnyi többletkiadást jelentenek a költségvetésnek. Megoldás lehet, a kormány által bejelentett kiadás-csökkentések, a beruházási kiadások visszafogása. Júliusban már mintegy harmadával fogta vissza a kiadásokat az állam.

Infláció

2022. augusztusában a fogyasztói árak egy hónap alatt átlagosan 1,8%-kal nőttek. Az augusztusi növekedés azonban az egy évvel korábbi mértéket 15,6%-kal haladta meg. Az elmúlt egy évben az élelmiszerek és a tartós fogyasztási cikkek ára emelkedett a leginkább.

Forrás: KSH, saját szerkesztés

Az élelmiszerek ára 30,9%-kal emelkedett, különösen gyorsan emelkedik egyes alapvető élelmiszereké. A margarin például 66,9%-kal, a kenyér 64,3%-kal, a sajt 61,0%-kal drágult.

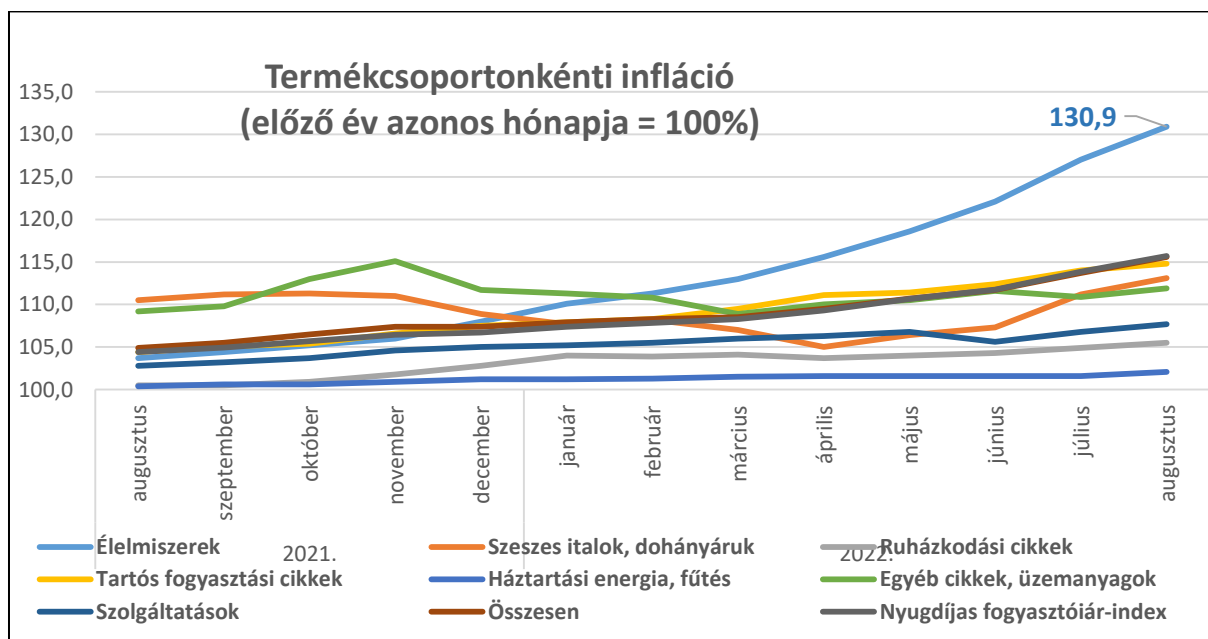
A tartós fogyasztási cikkekért 14,8%-kal, ezen belül a konyha- és egyéb bútorokért 20,9%-kal, az új személygépkocsikért 19,9%-kal, a szobabútorokért 19,3%-kal, a használt személygépkocsikért 18,1%-kal kellett többet fizetni. A szeszes italok, dohányárúk átlagosan 13,1%-kal, ezen belül a szeszes italok 15,5%-kal drágultak.

Fogyasztóiár-indexek (%)					
Megnevezés	2021. december		2021. év	2022. augusztus	
	előző hó = 100,0	előző év azonos hó = 100,0	előző év = 100,0	előző év azonos hó = 100,0	előző év = 100,0
Fogyasztóiár-index	100,3	107,4	105,1	101,8	115,6
Harmonizált fogyasztóiár-index	100,3	107,4	105,2	103,7	118,6
Maginfláció (eredeti, szezonálisan kiigazítatlan)	100,8	106,4	103,9	102,2	119
Nyugdíjas fogyasztóiár-index	100,4	106,7	104,6	101,8	115,7

Forrás: KSH

A fogyasztói árak az összes háztartást figyelembe véve átlagosan 10,7%-kal, a nyugdíjas háztartások körében 10,6%-kal emelkedtek.

2022. júliushoz viszonyítva az élelmiszerek 3,3%-kal drágultak, ezen belül a tejtermékek, valamint a vaj és vajkrém 8,2, a száraztészta 6,1, a rizs 5,6, a tej és sajt egyaránt 5,4, a kenyér 5,3, a péksütemények, valamint a csokoládé, kakaó 5,0%-kal többbe, a párizsi, kolbász 1,2%-kal kevesebbe kerültek. A szolgáltatások ára 1,3%-kal emelkedett, ezen belül az üdülési szolgáltatásokért 4,7, a járműjavítás és -karbantartásért 2,0%-kal kellett többet fizetni. Az új egyetemi félév kezdetével a lakbérek 2,4%-kal emelkedtek. A járműüzemanyagok ára 0,3%-kal nőtt, ugyanis a céges tulajdonú személygépjárművek a hatósági ár kedvezményezett köréből kikerültek, és a magáncélra is felhasználható járművekbe vásárolt üzemanyagok magasabb ára a fogyasztóiár-index részét képezi.

Forrás: KSH, saját szerkesztés

Az augusztusi 15,6%-os infláció még nem tartalmazza a gáz- és elektromos áram meghatározott fogyasztási mennyiségén felüli árának un. piaci áremelkedését. Az Eurostat azonban már beszámította az EU országaira alkalmazott módszertan szerinti augusztusi harmonizált árindexében már szerepelnek a megemelt energia árak és így a hivatalos közleményében a magyarországi 2022. augusztusi infláció 18,6%.

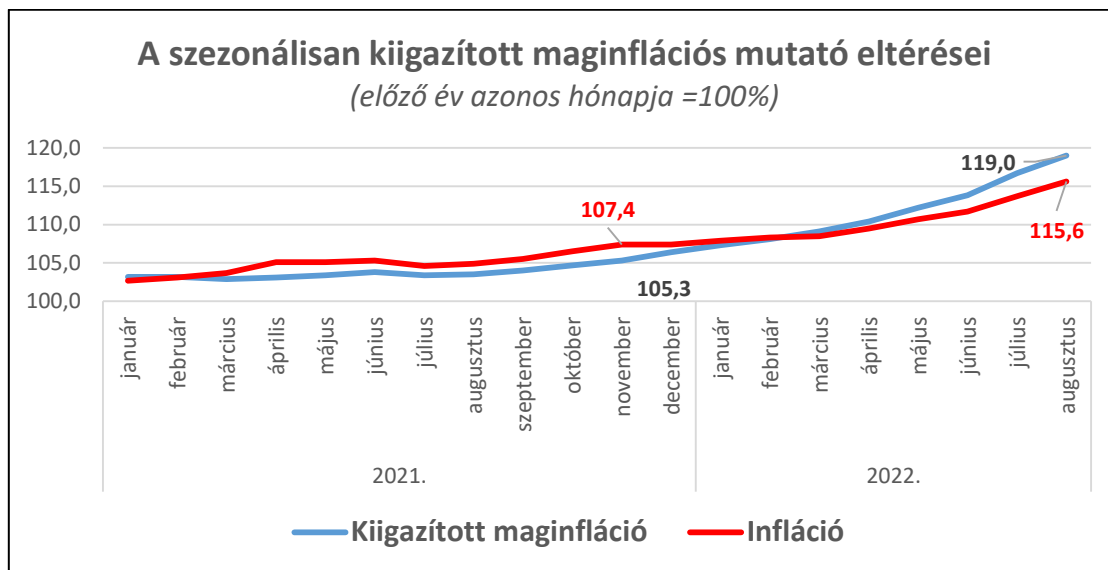
SZEZONÁLISAN KIIGAZÍTOTT MAGINFLÁCIÓ

	előző év azonos hónapja = 100				előző hónap = 100%			
	2019.	2020.	2021.	2022.	2019.	2020.	2021.	2022.
január	102,7	103,5	103,2	107,3	100,1	100,4	100,4	101,3
február	102,9	103,6	103,2	108,1	100,4	100,4	100,4	101,2
március	103,1	103,8	102,9	109,1	100,3	100,6	100,3	101,2
április	103,1	103,9	103,1	110,4	100,2	100,2	100,4	101,6
május	103,3	103,5	103,4	112,2	100,4	100,1	100,4	102,0
június	103,2	103,5	103,8	113,8	100,2	100,2	100,6	102,0
július	102,9	104,1	103,4	116,7	99,9	100,5	100,1	102,6
augusztus	102,9	104,2	103,5	119,0	100,2	100,3	100,4	102,4
szeptember	103,2	103,6	104,0		100,6	100,0	100,5	
október	103,3	103,4	104,7		100,4	100,1	100,8	
november	103,3	103,4	105,3		100,2	100,3	100,9	
december	103,2	103,2	106,4		100,3	100,0	101,1	

Forrás: KSH

Ugyanakkor az Európai Unióban az összesített infláció 10,1%.² Magyarország ezzel az eredménnyel az unió negyedik legrosszabbul teljesítő országa. A magyarországinál csak a balti államok mutatói magasabbak, 25% közeliek. Magyarországon egy éve júliusban az infláció még 4,6 százalékon állt, az előző hónaphoz képest az áremelkedési üteme 3,7 százalékosra mérték, ez volt a legmagasabb érték az egész EU-ban. Eközben a legtöbb uniós országban az egy százalékot alig haladta meg a fogyasztói árak növekedése.

² 2021 áprilisától a Központi Statisztikai Hivatal új módszertant alkalmaz a maginfláció számítására, a mutató a továbbiakban nem tartalmazza a szeszes italok, dohányárak árváltozását. Az idősor 1995. januárig visszamenőlegesen módosult. Az un. harmonizált fogyasztóiár-index az uniós előírásoknak megfelelően a külföldiek Magyarországon történő fogyasztását is figyelembe veszi. 2022. május 27-től a magyar forgalmi engedéllyel nem rendelkező személygépjárművekbe már nem hatósági, hanem csak piaci áron lehet tankolni. Az uniós előírások szerint a szolgáltatásoknál az árváltozást abban a hónapban kell elszámolni, amikor az adott szolgáltatás igénybevétele megtörténik, ezért a vezetékes gáz és az elektromos áram árának 2022. augusztus 1-től bevezetett változása a harmonizált fogyasztóiár-index esetében már az augusztusi árindexben megjelenik.

Forrás: KSH, saját szerkesztés

A kormány nyár közepén egyszerre oldott fel több olyan intézkedést, ami korábban visszafogta a drágulás ütemét. **A magyar inflációra a rezsidíjak emelkedése** hat nagyon erősen. Így jelentősen növeli a családok és a vállalkozások kiadásait az a döntés, hogy a rezsicsökkentés a továbbiakban csak az átlagfogyasztásra vonatkozik és az üzemanyagok ársapkáját is részleges en megszűntetik.

A kormány várhatóan elrendelhet további, a költségvetési szerveket érintő szigorú kiadási kontrollt, de ezzel tovább fokozhatja a recessziós kockázatokat, a körbe tartozásokat. Ily módon elmélyülhet a válság, hiszen a gazdaság jelenleg is lassulási fázisban az ismert okok miatt.

TÁRSADALMI FOLYAMATOK

Magyarország népessége 2022. elején 9 millió 689 ezer fő volt. A születésszám kismértékben emelkedett az előző évhez képest, mert a szülőképes korú nők számának csökkenése mellett a gyermekvállalási kedv a negyedszázaddal megegyező szintre emelkedett. Kedvezőtlen

azonban, hogy a népesség fogyása hét évtizeddel ezelőtti szintre gyorsult a covid-járvány hatására.³

A rendszerváltáskor a 36 éves nők 20%-a, 2010-ben már 42%-uk, tíz évvel később pedig 63%-uk vállalt gyermeket, vagyis a gyermekvállalási hajlandóság a rendszerváltás és 2010 között megduplázódott, majd azt követő évtizedben további másfélszeresére nőtt. A cél az lehet, hogy hazánkban is a jelenlegi uniós átlagot jelentő 29 éves kor előtt vállalhassák a nők az első gyermeküket, és ezzel legyen idő még második és harmadik gyerekekre. A termékenységi rátát a jelenlegi 1,6%-ról tovább kellene emelni.⁴ Ezt a kormányzat a férfiak számára is rugalmasabb munkaerőpiaci lépésekkel, és családi adókedvezményekkel próbálja elősegíteni. Az eddigi lépéseken túl - 25 éves korig szja-mentességet élveznek a fiatalok, aztán az anyáknak 4 gyerek után nyugdíjukig szja-mentesség jár – további elképzelések, kormányzati tervek vannak, pl. a 3 gyerekes anyáknak is járjon ez a fajta Szja-kedvezmény.

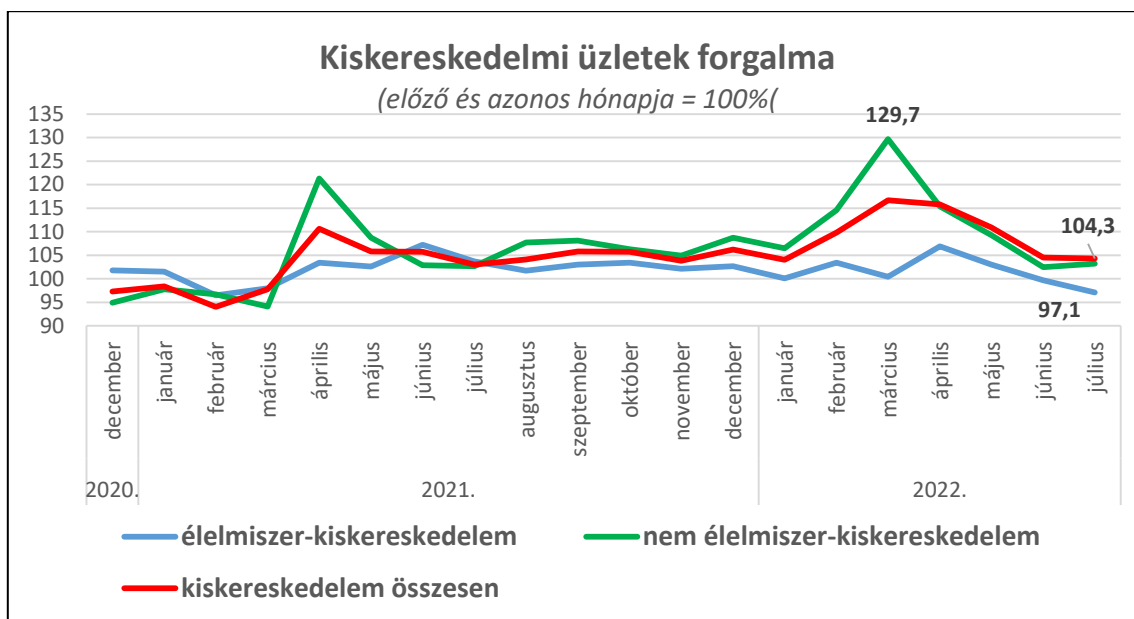
Lakossági fogyasztás

2022 elején a forgalom alakulását jelentősen befolyásolta az országgyűlési választások előtti pénziáramlás hatása. Az első fél évben 10,3%-kal emelkedett a forgalom volumene. Júniusban az eladások volumene – a szezonális és naptárhatást kiszűrő adatok szerint – 0,5%-kal mérséklődött az előző hónaphoz, és – naptárhatástól megtisztított adatok figyelembevételével – 4,5%-kal nőtt az egy évvel korábbihoz képest.

---

³ https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/mo/mo_2021.pdf

⁴ <https://www.portfolio.hu/gazdasag/20211102/van-nehany-remenysugar-de-nagyon-megnott-magyarorszagon-a-gyermektelenek-aranya-interju-508206>

Forrás: KSH, saját szerkesztés

Az év elejétől az élelmiszerforgalom 2,2%-kal nőtt, ezen belül az élelmiszerláncoké 1,7%-kal, a dohányüzleteket is magukba foglaló szakboltok forgalma 3,8%-kal bővült, ugyanakkor júniusban az élelmiszerforgalom 0,3%-kal, az élelmiszerláncoké 1,1%-kal elmaradt a 2021 évi azonos időszakitól. Az élelmiszerkereskedelem forgalma júniusban és júliusban már csökkent, az utóbbi hónapban több mint 3 százalékkal.

A vegyes iparcikkek forgalma 6,1%-kal nőtt, ezen belül júniusban 3,1%-kal visszaesett, a gyógyszereké 13,1%-kal, a számítástechnikai és egyéb iparcikkeké 17,2%-kal, a bútoroké és a műszaki cikkeké az első félévben 10,5%-kal emelkedett, míg ezen belül júniusban 4,3%-kal mérséklődött.

A ruházati termékek kiskereskedelmi értékesítésének volumene – a 2019. évi jelentős visszaesést követően – 45%-kal, az illatszereké 12%-kal, a könyveké és újságoké 26,6%-kal emelkedett. Az első hat hónapban – a magas bázishoz képest – 1,2%-kal emelkedett az internetes és csomagküldő kereskedelem. A hasznáلتcikkek forgalma 52,4%-kal, az üzemanyagok eladásának volumene pedig 30%-kal haladta meg az egy évvel korábbit.

Keresetek, jövedelem

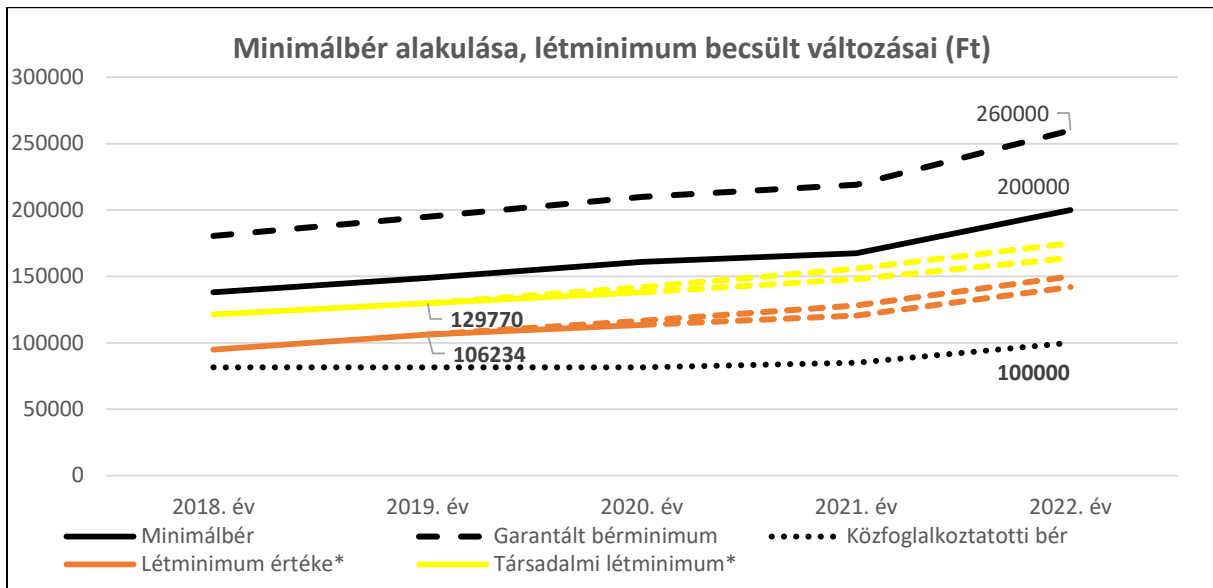
A bruttó átlagkereset 505.300,- Ft volt 2022 júliusában a teljes munkaidőben alkalmazásban állók körében⁵. A közfoglalkoztatottak nélkül számolva a havi bruttó átlagkereset 516.400 forint.

A keresetek alakulása								
Szektor	2021. január-december				2022. január-július			
	Összesen		Közfoglalkoztatottak nélkül		Összesen		Közfoglalkoztatottak nélkül	
	havi átlag-kereset forint/fő	az előző év azonos időszaka = 100 %	havi átlag-kereset forint/fő	az előző év azonos időszaka = 100 %	havi átlag-kereset forint/fő	az előző év azonos időszaka = 100 %	havi átlag-kereset forint/fő	az előző év azonos időszaka = 100 %
Bruttó								
Vállalkozás	450 800	7,8	451 300	7,8	504 800	14,2	505 200	14,2
Költségvetés	409 900	9,5	448 000	9,5	503 100	24,6	547 800	24,2
Nonprofit	419 100	15,4	434 800	14,5	506 600	33,4	521 900	31,9
Nemzetgazdaság összesen	438 800	8,7	449 600	8,5	504 500	17,6	515 500	17,2
ebből: közfoglalkoztatottak	83 900	2,6	x	x	99 700	18,7	x	x
Nettó								
Vállalkozás	299 800	7,8	300 100	7,8	335 700	14,2	336 000	14,2
Költségvetés	272 600	9,5	297 900	9,5	334 500	24,6	364 300	24,2
Nonprofit	278 700	15,4	289 200	14,5	336 900	33,4	347 100	31,9
Nemzetgazdaság összesen	291 800	8,7	299 000	8,5	335 500	17,6	342 800	17,2
ebből: közfoglalkoztatottak	55 800	2,6	x	x	66 300	18,7	x	x

Forrás: KSH

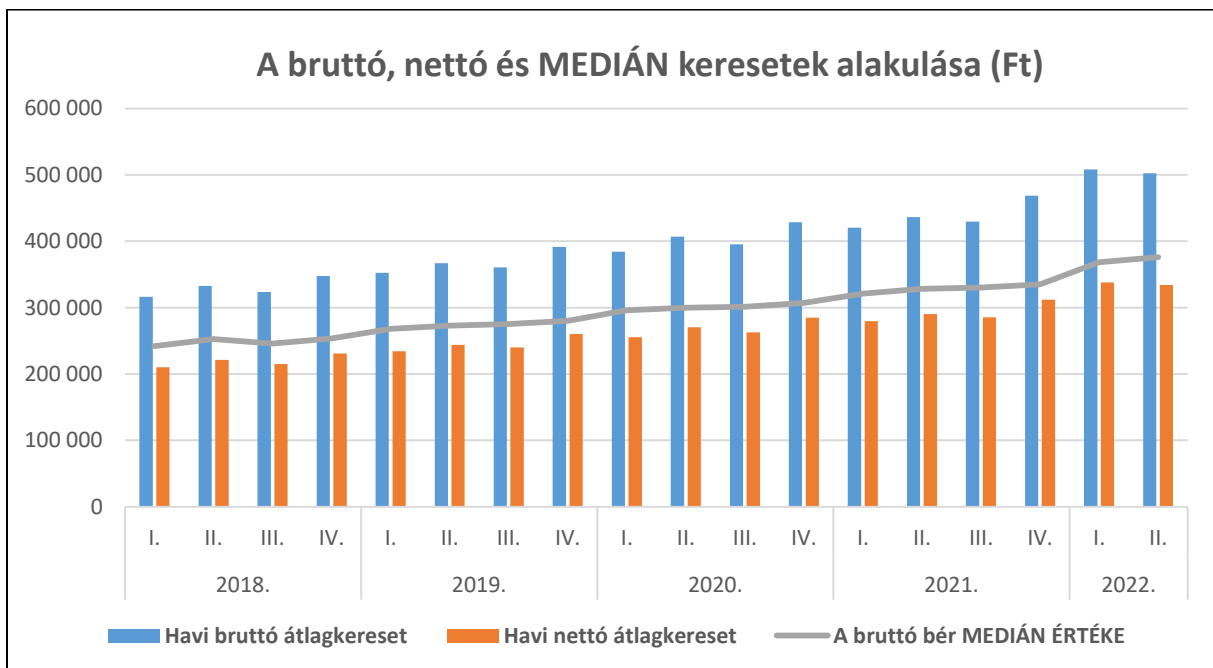
A nettó átlagkereset kedvezmények nélkül 336.000,- forint volt, míg a kedvezményeket is figyelembe véve 348.000 forintot tett ki. A növekedés az ún. fegyverpénz, azaz a honvédelmi és a rendvédelmi hivatásos állomány hathavi illetménynek megfelelő szolgálati juttatásának februári kifizetésével, az egyes előmeneteli rendszerekben előre ütemezett béremelésekkel, valamint a minimálbér és a garantált bérminimum emelésével magyarázható.

⁵ A módszertan szerint a legalább 5 főt foglalkoztató vállalkozásoknál, a költségvetési intézményeknél és a foglalkoztatás szempontjából jelentős nonprofit szervezeteknél mérve

Forrás: KSH, Policy Agenda, */saját becslések

A bruttó átlagkereset a pénzügyi és biztosítási tevékenységek körében volt a legmagasabb, 862.900 forint, míg a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás területén a legalacsonyabb, 313.900 forint. A bruttó átlagkereset a teljes munkaidőben alkalmazásban álló férfiaknál 554.700,- Ft és a nők körében 456.100,-Ft volt.

Forrás: KSH, saját szerkesztés

A rendszeres – azaz a prémium, jutalom, egyhavi külön juttatás nélküli - bruttó átlagkereset 456.000,- forintot tett ki. A rendszeres bruttó átlagkereset a vállalkozásoknál 458.000, a költségvetésben 438.700, a nonprofit szektorban 490.000 forintot ért el. A reálkereset 7,9%-kal nőtt, mert ez időben a fogyasztói árak előző évhez mérten 9,4%-kal emelkedtek.

A teljes munkaidőben dolgozó közmunkások bruttó átlagkeresete az első fél évben átlagosan 99.600 forint volt, nominálértékben 18,7%-kal több, mint egy évvel korábban. A közmunkások átlagos keresete a jogszabályban előírt minimálbérnek nem tette ki a felét, csupán 49,8%-a volt. A bruttó kereset mediánértéke 390.000,-Ft volt, a kedvezmények figyelembevételével számított nettó kereset mediánértéke pedig 272.000,-Ft-ot tett ki. 2022 első negyedévében a nettó keresetek az egyszeri kifizetések révén 21 százalékkal nőtt, és a 8,5 százalékos inflációval a reálkeresetek mintegy 12 százalékkal emelkedtek. Az év végére, a negyedik negyedévben a 20 százalék körülire várt infláció miatt azonban 3,5 százalékos lehet a reálbércsökkenés

A lakosság betétállománya június végére 13.269 milliárd forintot tett ki, egy hónap alatt 30 milliárd forinttal emelkedett. A forintbetétek volumene 8 milliárddal csökkent, de a devizabetéteké a tranzakciók eredményeként 9 milliárd forinttal, míg az árfolyamváltozások hatására 28 milliárd forinttal emelkedett. A háztartások betétállománya összességében a tranzakciók eredményeként – a szezonális hatások kiszűrése után – 8 milliárd forinttal mérséklődött.

Az Államadósság Kezelő Központ adatai szerint a hatodik hónap végén a lakosság birtokában 10.087 milliárd forint értékű állampapír volt, az elmúlt évek tendenciájától eltérően mindössze 0,8%-kal több az év eleji állománynál.

A lakossági megtakarítások emelkedése azért is várható, mert a jelenlegi inflációs környezetben a készpénz, mint megtakarítási forma komoly értékvesztésnek kitett. A háztartások készpénzállománya 7000 milliárd forint körüli és ennek a hatalmas készpénzállománynak a vásárlóértéke az idei évre várható, átlagosan 14 százalék körüli inflációval, mintegy 1000 milliárd forinttal romolhat.

A lakosság hitelállománya júniusban 89 milliárd forinttal emelkedett, és a hónap végén 9.525 milliárd forint volt. A forinthitelek volumene 88 milliárddal, míg a devizahiteleké tranzakciók eredményeként és árfolyamváltozások hatására összesen 1 milliárd forinttal emelkedett. A lakossági devizahitelek hó végi aránya a teljes lakossági hitelvolumennek mindössze 0,3%-át jelentette. A háztartások összes hitelállománya tranzakciók eredményeként szezonálisan kiigazítva 65 milliárd forinttal emelkedett. 2022 első félévében a lakosság hitelfelvétele még 10 százalékkal nagyobb volt, mint az előző év január-június hónapjaiban, júliusban viszont már 25 százalékkal visszaesett.

A GAZDASÁGI FOLYAMATOK BEFOLYÁSOLÓ KOCKÁZATI TÉNYEZŐK

A 2022-es év fogyasztását, áralakulását és az azokból következő valamennyi egyensúlytalanságot jelentő folyamatot a költségvetés év elejei megnövekedett kiadásai jelentősen, alapvetően meghatározták. Az első negyedév után kialakult energia ár-sokk pedig tovább rontotta a gazdaság működésének fenntarthatóságát.

Költségvetési kiadásokat növelő tételek 2022 első félévében

KIADÁSOK	Milliárd Ft	ÉVES	FÉLÉVES
		GDP %-ban	
SZJA-visszatérítés	600 – (664)	1	2
Fegyveres erők 6 havi juttatása	175 – (271)	0,3	0,6
13-ik havi nyugdíj	372 – (360)	0,6	1,2
Nyugdíjkompenzáció és prémium	200	0,3	0,6
25 éven aluliak Szja mentessége	140 – (67)	0,2	0,4
Ágazati béremelések	80 – (230)	0,1	0,2
Szociális járulék csökkentés	154	0,3	0,6
Uniós forráshoz beruházások	1500	2,4	4,8
Saját forrású állami beruházások	1500	2,4	4,8
CSOK és otthonfelújítás	300	0,5	1
ÖSSZESEN	4835	7,9	15,8

Forrás: PM, (MNB), kormány információ

A fejlődés belső és külső korlátjai

Magyarország számára is fokozottan előtérbe kerülnek a biztonsági kihívások okozta nehézségek, így az energetikai szükségletek kielégíthetősége, az ezekkel összefüggő valamennyi termelési és ellátási nehézség – különösképpen a társadalmi egyenlőtlenségek, a migráció, az egészségügy és oktatás helyzete. Szükségeinknek a kényszerű lokális cselekvést meghatározó lépései és a globális gondolkodást figyelembe vevő teendőink összeegyeztetése nehezen megvalósítható kényszerhelyzet. Különösen igaz ez, ha a megváltozott erőforrás-korlátokat és a lehetséges reakció-idők rövidülését is figyelembe vesszük.

A magyar gazdaság növekedésére rövidtávon a magas energiaárak kockázatot jelentenek. A magyar gazdaság feltehetőleg nem küzd majd gázhiánnyal, de ez bekövetkezhet a német, a cseh, a lengyel gazdaságban. Amennyiben ez megtörténik és ezen országokban leállások lesznek az ellátási zavarok miatt, azt a magyar gazdaság is megérzi. Ilyen folyamatok pedig ronthatják a növekedési lehetőségeinket.

2022 végére az infláció 20 százalékgig emelkedhet, sőt ennél magasabb mérték sem lehetetlen, egyes termékcsoportoknál ez biztosra vehető. Éves átlagban így 14-15%-kal, jövőre 11-12%-kal nőhetnek a fogyasztói árak. A 2023 első hónapjaitól feltételezhető lassulás után csak 2024-re várható, hogy 4 százalék körülire csökken a forint romlása.

A magas és növekvő infláció, ennek következtében a csökkenő reálbérek és zsugorodó lakossági fogyasztás az egész gazdaságra és a társadalmi folyamatokra is kedvezőtlenül hat. Nyilvánvaló a gazdasági növekedés megakadása, a fiskális és monetáris folyamatok katarzisa.

A gazdasági visszaesést jól jelzik a konjunktúramutatók. Az üzleti bizalom egyre romlik a nagyvállalatok körében is, a várakozásaik egyre gyorsuló ütemben, folyamatosan romlanak. A cégek már mérsékelni kezdték a munkaerő-felvételt, és a dolgozóknak egyre erőteljesebben jelentkezik az elbocsátásoktól való félelem. Sok kisebb cég már be is zárt, vagy tervezi működésének megszüntetését, a nem kigazdálkodható energia- és anyagár növekedések miatt. Így a munkanélküliségi ráta gazdasági áganként eltérő mértékű emelkedésére lehet számítani.

2022 elején jelentős béremelések történtek egyes ágazatokban, de az egyre gyorsuló infláció ennek kedvező hatását megszünteti, és így csökkennek a reálkeresetek. Ezért jelentős az igény arra, hogy ősszel is legyen béremelési. Ennél is nyilvánvalóbb, hogy a családoknak a magas fogyasztói áremelkedések és a rohamosan csökkenő reáljövedelem mellett vissza kell fogni a fogyasztásukat. Ezzel egyértelműen lassul a gazdasági növekedés.

A csökkenő reálkereseteket átmeneti vagy egyszeri juttatásokkal csökkenthetnék a vállalkozások. Erre van is példa, néhány cég ez évben is adott már átmeneti juttatást, de a kisebb cégek számára még ideiglenes megoldás sem elképzelhető, nincs erre erőforrásuk.

Egyes országok – így pl. szeptember elején Németország - képesek a növekvő energia árakat, rohanó inflációt a lakosság számára költségvetési támogatással ellensúlyozni. A magyar költségvetési helyzet azonban távol áll egy ilyen megoldástól, feltehetően a 2022 végéig meghosszabbított „ársapkák” költségvetési terhei is nehezen lesznek biztosíthatók.

A lakosság jelentős részét elsősorban a növekvő és bevétellel nem ellensúlyozható rendkívül magas infláció terheli. A növekvő energiaköltségek, a bizonytalan gazdasági környezet miatt a vállalkozások az utóbbi hónapokban évközi alapbéremelések helyett inkább egyszeri bónuszokat, kiegészítéseket, átmeneti „inflációs” vagy „bérkompenzációs” pótlékokat adnak. Ezek ugyanis nem épülnek be a bérekbe, így nem terheli a munkáltatót egy későbbi időben, de nem hosszú távú, biztos jövedelem a dolgozók számára sem.

Az emelkedő kamatkörnyezet, a magas forint árfolyam és a növekvő energia- és anyagárak ellehetetlenítik a kis-és középvállalatok nagy részét, de még a nagyvállalatok mozgásterét is beszűkítik a következő hónapokban. A hazai nagy cégek közül is sokan pénzügyileg nehéz helyzetbe kerülnek. A vállalatok egyelőre lassítják a beruházási aktivitásukat, de marad az az elsődleges céljuk, hogy az ellátási láncok rövidüljenek és főleg az energiahatékonyságot szolgáló beruházások megvalósuljanak. Ezekkel ugyan mérséklődik a beruházások visszaesése, de a forrásokat a tényleges hatékonyságot növelő innovációktól elvonja.

A Magyar Nemzeti Bank 3 százalékos inflációs „horgonya” komoly ütést kapott. Az évek óta újra és újra előkerülő ellentét a fiskális és monetáris politika lépések között most nehezen lesz megoldható. A kamatemelések – úgy tűnik – későn kezdődtek és sem az infláció csökkenését, sem a forint árfolyamának kordában tartását nem segíti. Ezzel együtt drasztikus kamatemelésekkel akár 14%-ra is növelheti év végéig az alapkamatot az MNB. Ez az irányadó kamatszint feltehetően a jövő év második felétől csökkenhet újra. Ehhez persze nélkülözhetetlen a forint árfolyamának stabilitása. Fontos, hogy az Európai Unió költségvetési támogatásai rendre megérkezzenek, a nemzetközi hitelminősítők ne rontsák besorolásunkat, megítélésünket. Ezzel elkerülhető, hogy a költségvetés növekvő hiányát, a lejáró államadósságot egyre magasabb kamatszintek mellett finanszírozza a kormány.

A legfrissebb kiskereskedelmi adatok szerint a lakosság már alkalmazkodik a romló feltételekhez és elkezdte visszafogni a fogyasztását. További „mélyütést” jelent majd az árstopok, az ársapkák megszüntetése. Kérdéses, hogy mi történik majd a különböző, még december 31-éig életben lévő, vagy a most év végéig meghosszabbított intézkedésekkel, és mi lesz a jelzáloghitelek kamatainak befagyasztásával és a hitelmoratóriummal. Mindezeket előbb-utóbb meg kell szüntetni, és ez 2023 első negyedétől érezhető visszaesést okozhat a fogyasztás, és a GDP alakulásában is. Nehezen megoldható helyzetet jelenthetnek az agráriumban jelentkező termelési problémák, hiszen óriási, régen nem tapasztalt aszály volt, emellett műtrágyahiány van.

A hazai 2022-2023. évi előrejelzésekről

Számolhatunk egy elhúzódó, tartós recessziót feltételező forgatókönyvvel. 2022 erőteljes első félévi növekedése következtében idén a magyar gazdaság 2,5-3 százalék körüli növekedése lehetséges, de a GDP üteme jövőre már 1 százalék körülire lassul.

Az idej és jövő évi előrejelzések azért olyan bizonytalanok, mert a külső-belső folyamatok jelentős változásokat hozhatnak. Ezek miatt csak nagyon nagy bizonytalansággal lehet konkrét számszerű adatokkal leírni a várható helyzetet.

Makrogazdasági előrejelzés (előző év = 100%)

	2020.	2021.	2022. évre		
			2021. december	2022. március	2022. augusztus
	tény	előrejelzés*			
GDP volumen alakulás	94,9	107,1	104,5	102,5-103	100-102
Mezőgazdasági termelés	93,3	97,8	100,0	99	95,0
Ipari termelés	94,5	109,8	107,0	101,5	101,0
Építőipari termelés	90,9	115,8	104,5	100	99,5
Kiskereskedelmi forgalom	99,8	106,8	106,0	105	104,0
Idegenforgalom	67,8	114,1	110,5	105	104,5
Információ, kommunikáció	106,2	113,9	108,2	107,8	107,5
Háztartások fogyasztása	97,4	104,5	103,8	102	102
Állóeszköz-felhalmozás	92,7	106	103,5	101	100,5
Folyó fizetési mérleg egyenlege (GDP%)	2,8	-0,6	0,5	-1,8	-2,0
Külkereskedelmi behozatal (import)	96,5	108,2	106,5	104,5	104,0
Külkereskedelmi kivitel (export)	94,1	110,1	107,5	105	104,0
Bruttó átlagkereset	109,7	108,7	108	107,5	106,5
Munkanélküliségi ráta	4,3	4,1	3,8	4	104,8
Fogyasztó árszínvonal alakulása	103,3	105,1	105,5	109,5	114,5
Költségvetési hiány (a GDP%-ában)	-8,1	-7,3	-5,5	-6,2	-6,5
Államadósság (a GDP%-ában)	80,4	79,9	77,1	78	78
Forint/euró árfolyam, Ft	351	355-360	360-365	370-375	395-415

forrás: KSH */ saját prognózis 2021. december, 2022. március, 2022. szeptember

Lehetségesek a remélnél (a tervezettnél) jóval eltérőbb forgatókönyvek is, amelyet az előrejelzők meg is fogalmaznak. Reálisnak tűnik az, hogy:

a következő hónapokban az infláció erőteljesen nőni fog, a fogyasztás pedig jelentősen visszaeshet. Ennek következtében a gazdasági növekedés lelassul és csökken 2023-ban.

A várhatóan még 4,5 százalékos körüli 2022. évi GDP növekedés 2023-ban már akár 3,5 százalékkal is visszaeshet és recesszió várható 2023 közepéig.

A jelentős gazdasági visszaesést a romló költségvetési egyensúly és ezzel összefüggő kiadáscsökkentő lépések, az egyre veszélyesebb világpolitikai és világgazdasági helyzet és a fogyasztást nagyban befolyásoló, és várhatóan tovább szélesedő „megszorítást” jelentő intézkedések magyarázzák.

A fogyasztás a 2022 elején mért 7,5 százalékos növekedéssel szemben 2023-ra 3,5-4 százalékra eshet vissza. Az infláció idén 14,5 százalékos lesz, jövőre pedig még magasabb, akár már 16 százalékos is elérhet.

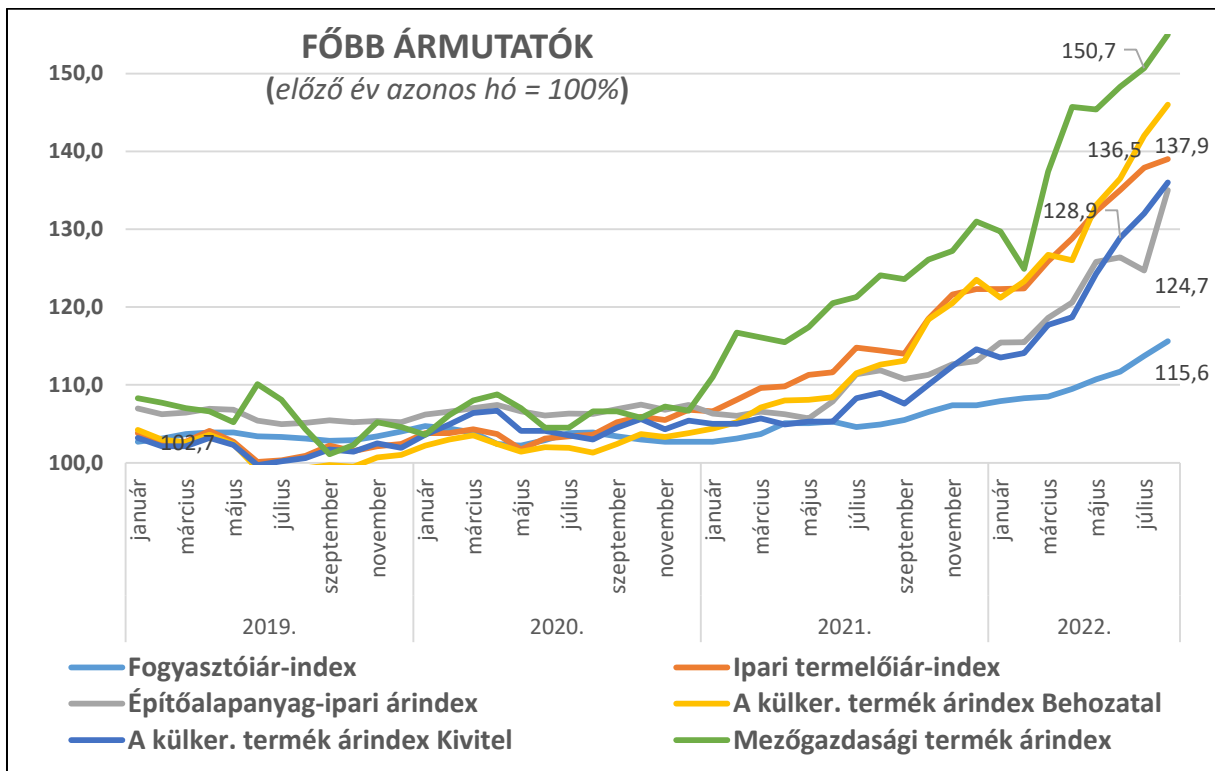
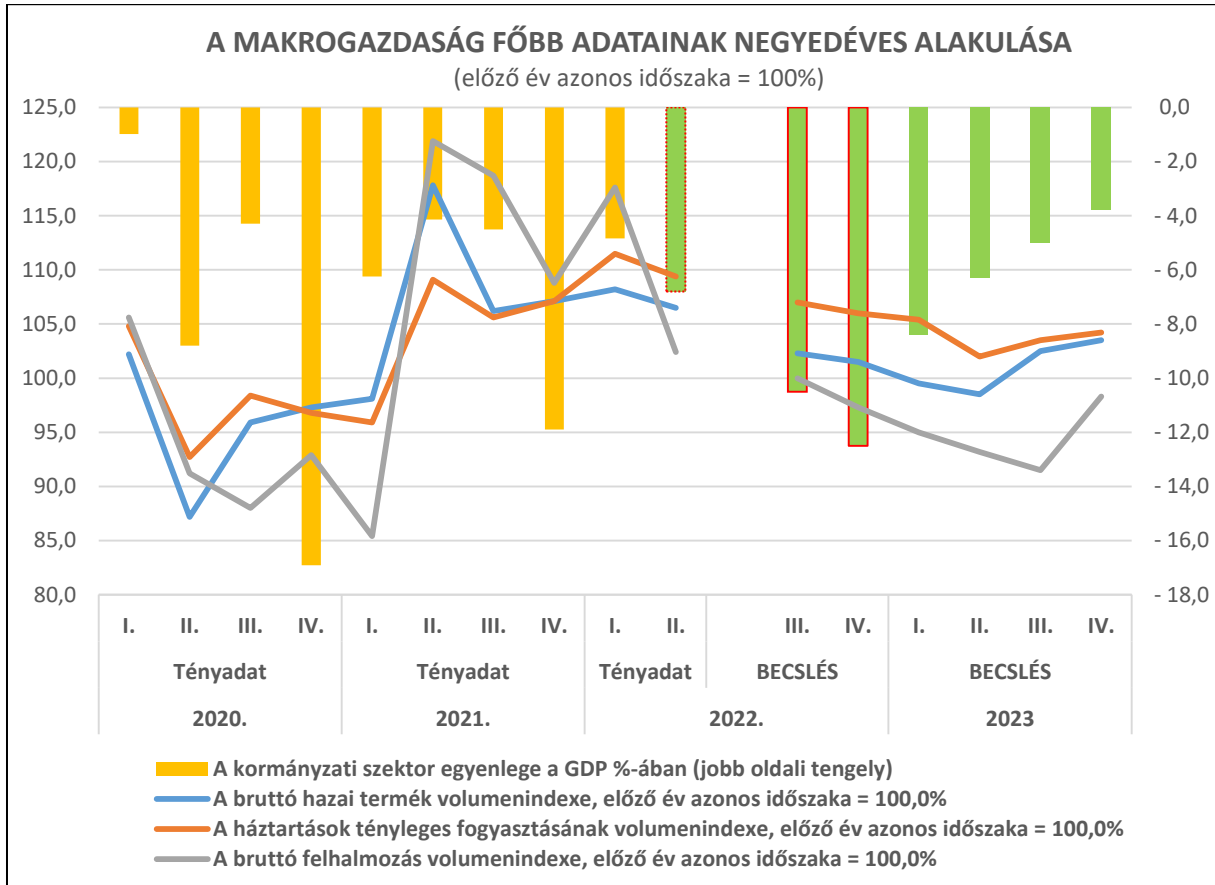
A beruházások az idei 12 százalékos stagnálás után csökkenhetnek, a 3,5 százalékos munkanélküliség pedig jövőre 4,3 százalékos körüli lehet.

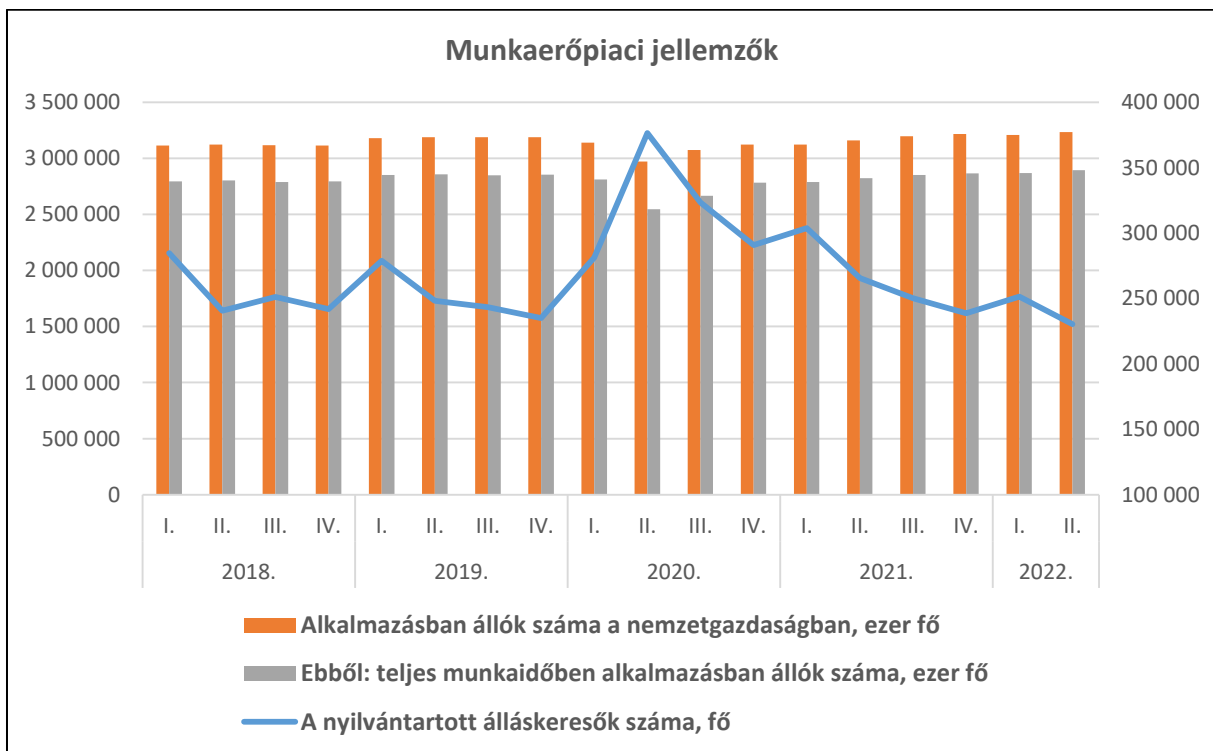
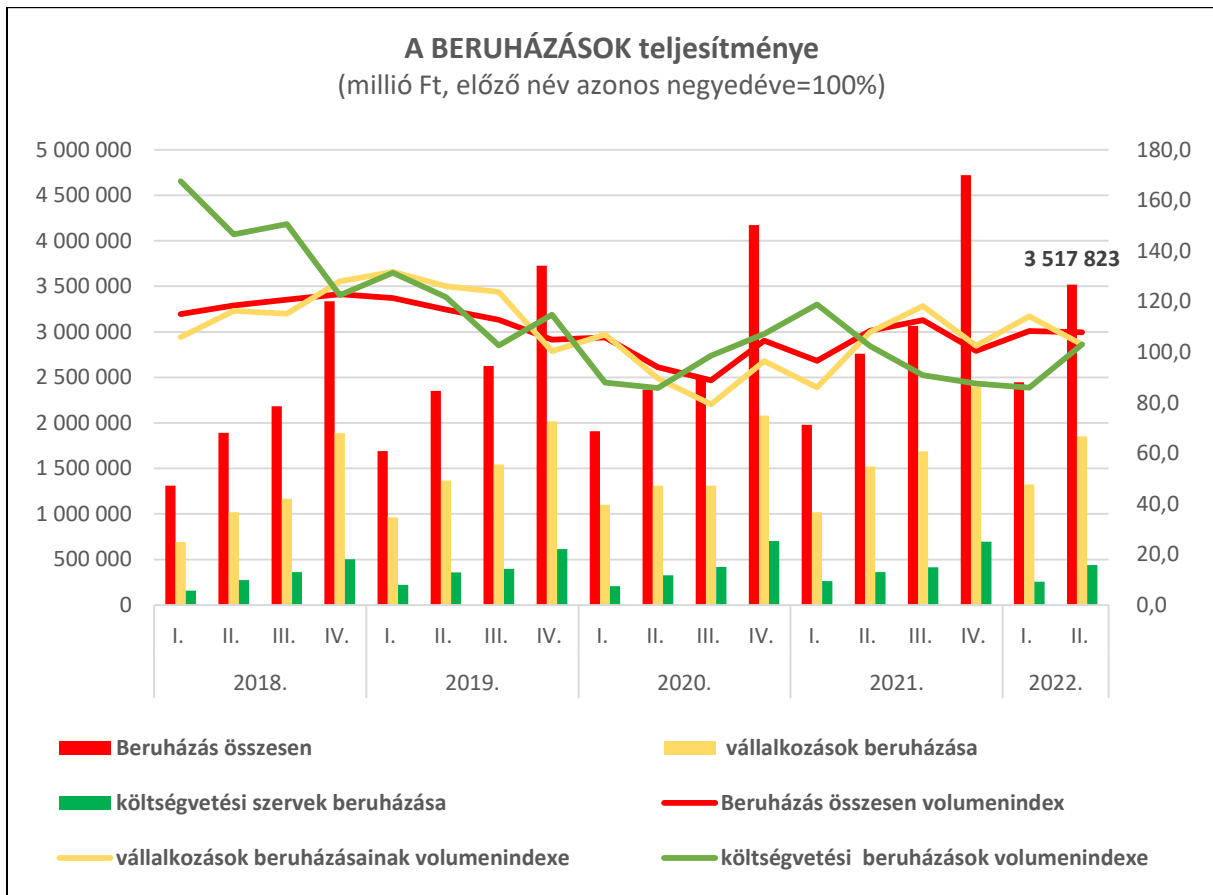
A legvalószínűbb becslés szerint úgy tűnik, hogy negyedévről-negyedévre akár már a következő három negyedévben visszaesik a GDP. Az is feltételezhető, hogy 2022 negyedik és 2023 első negyedévében a bruttó hazai termék az előző év azonos időszakához mérve is csökkenhet. Az átmeneti recesszió után a növekedés 2023 végére helyreállhat.

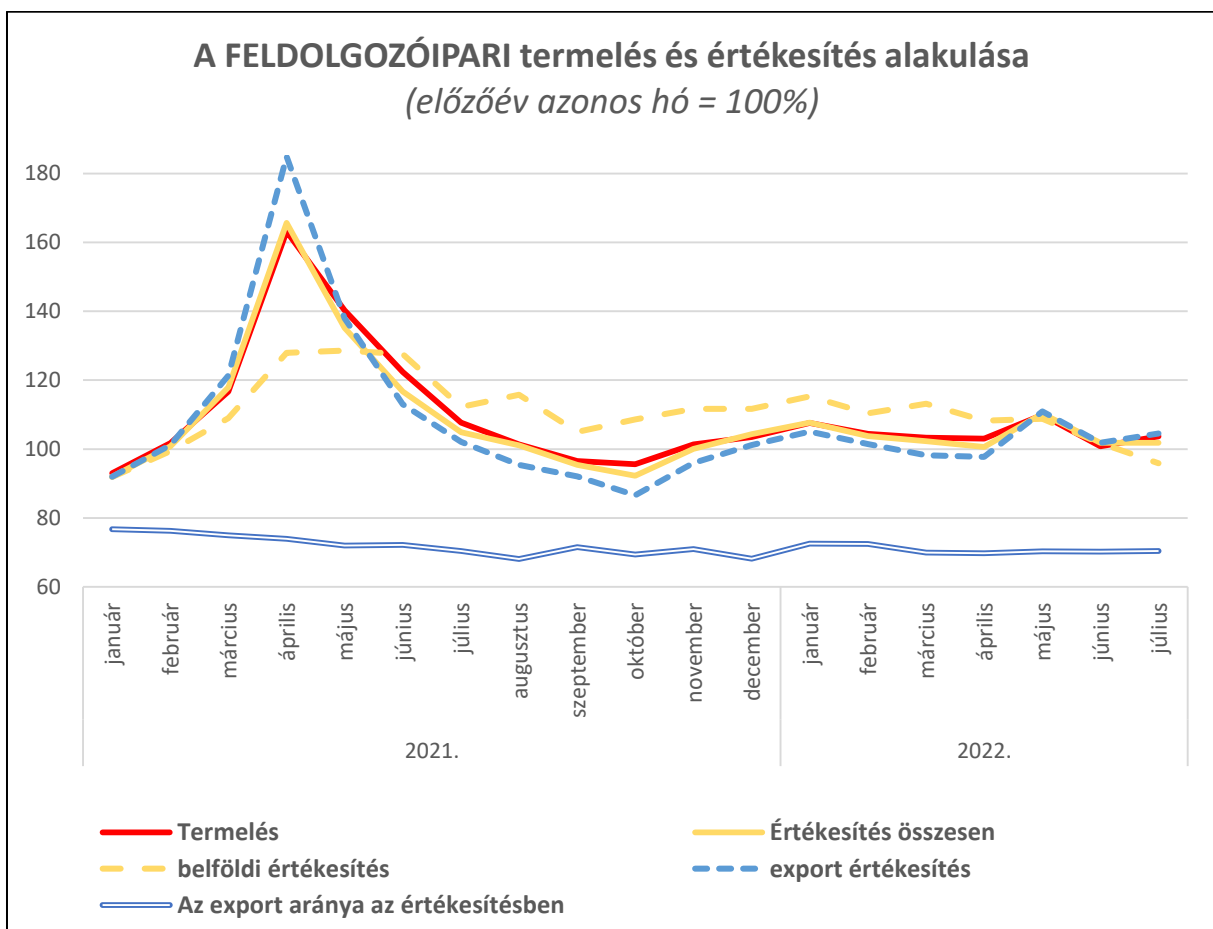
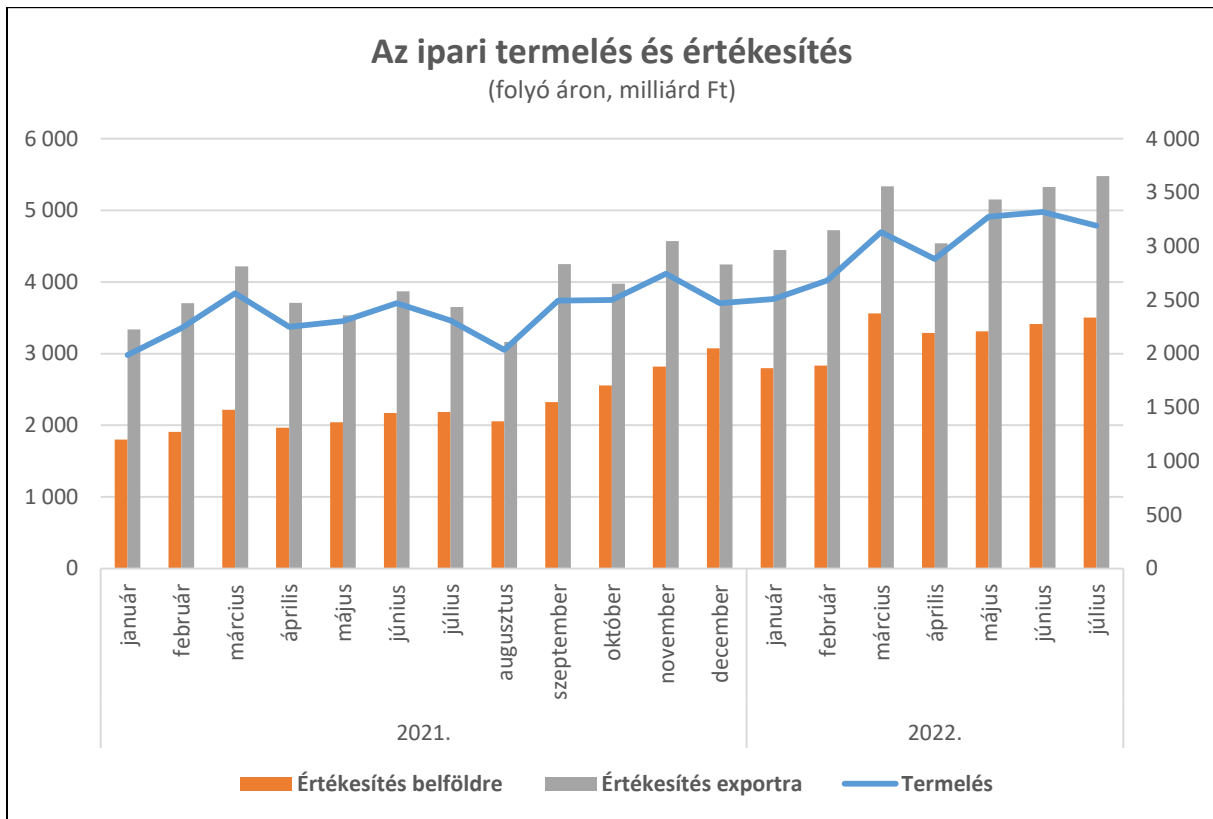
Felhasznált források: KSH, MNB, PM, ÁKK, Eurostat, PolicyAgenda

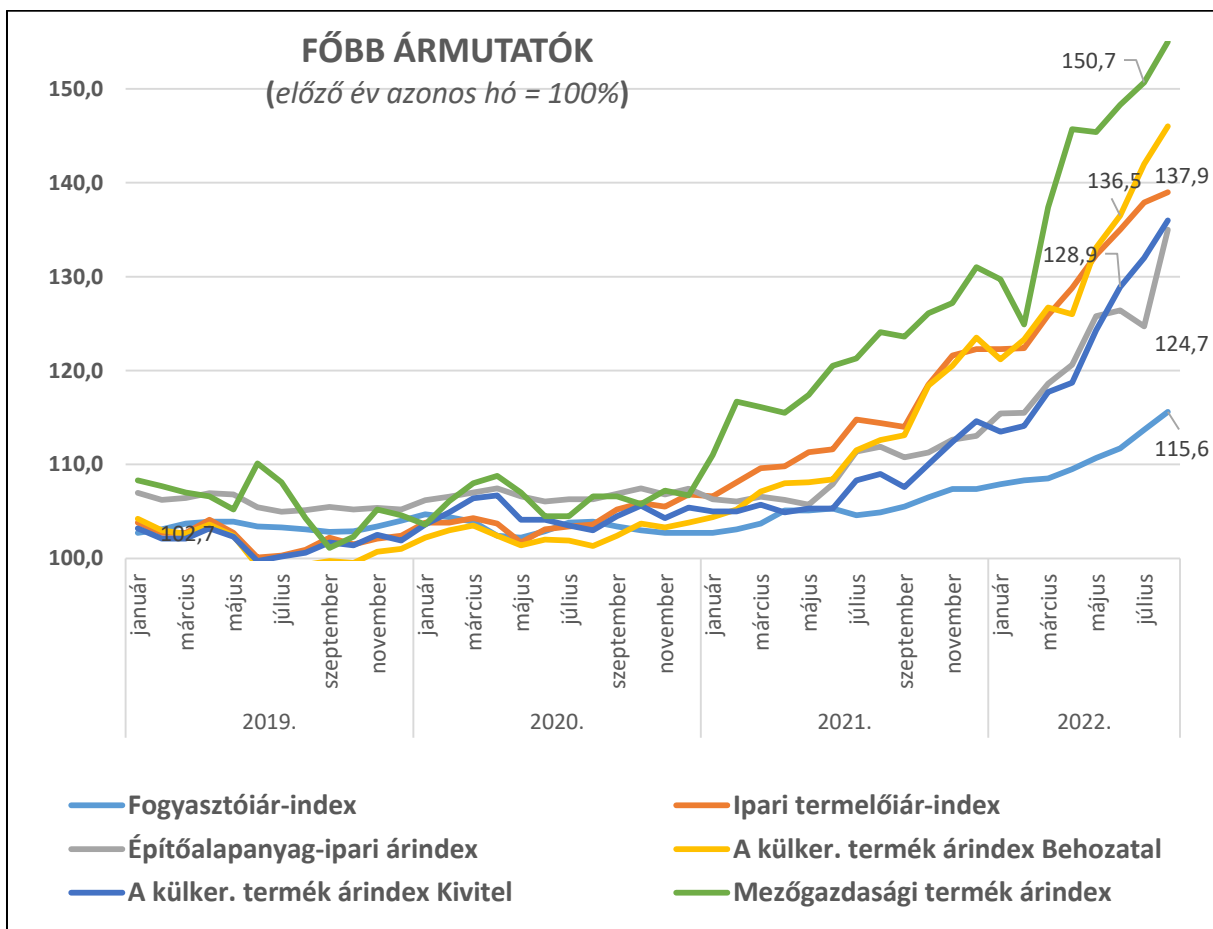
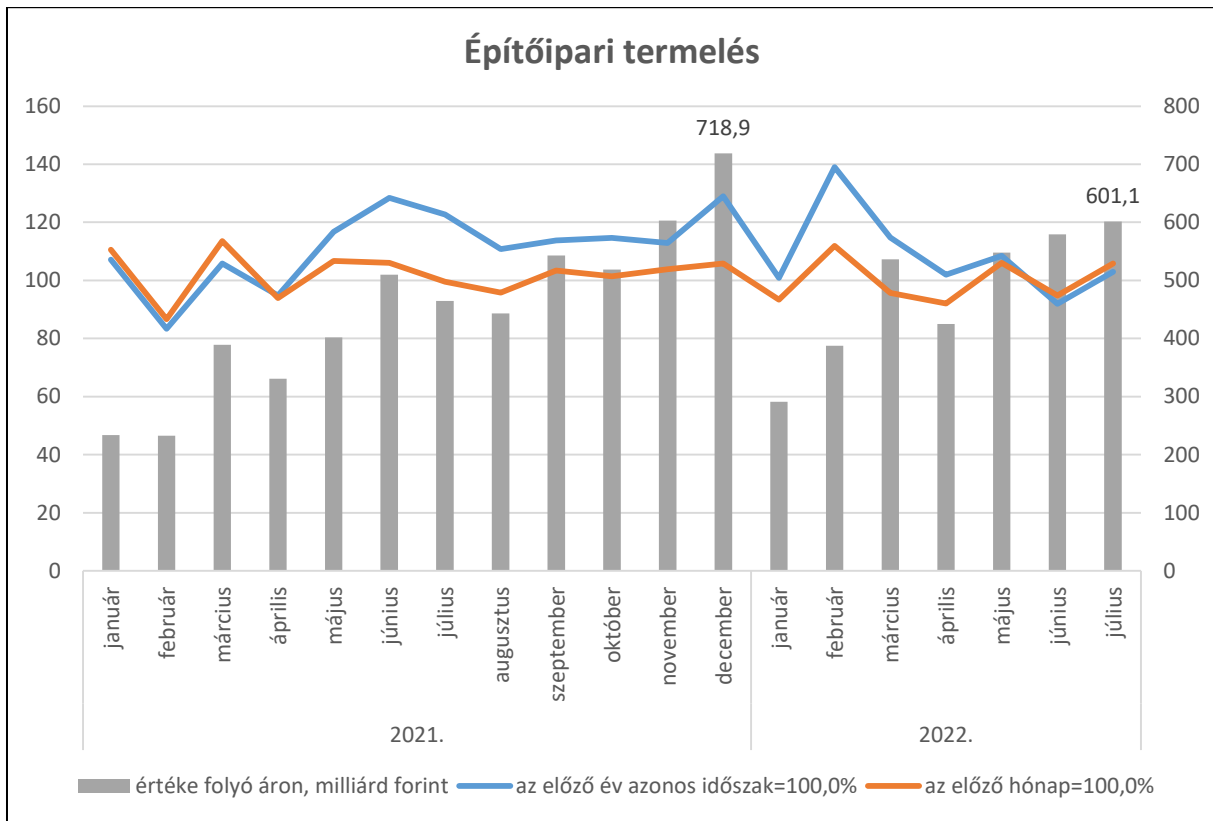
X X X

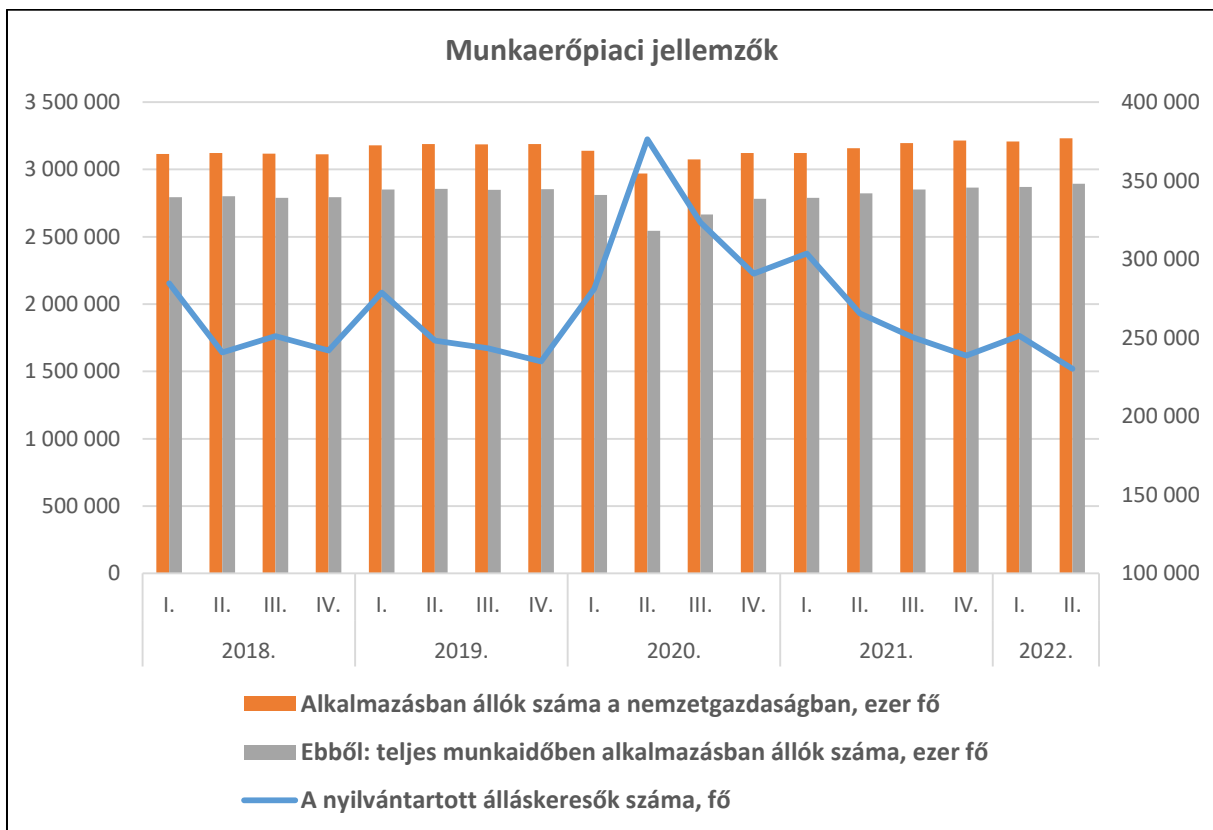
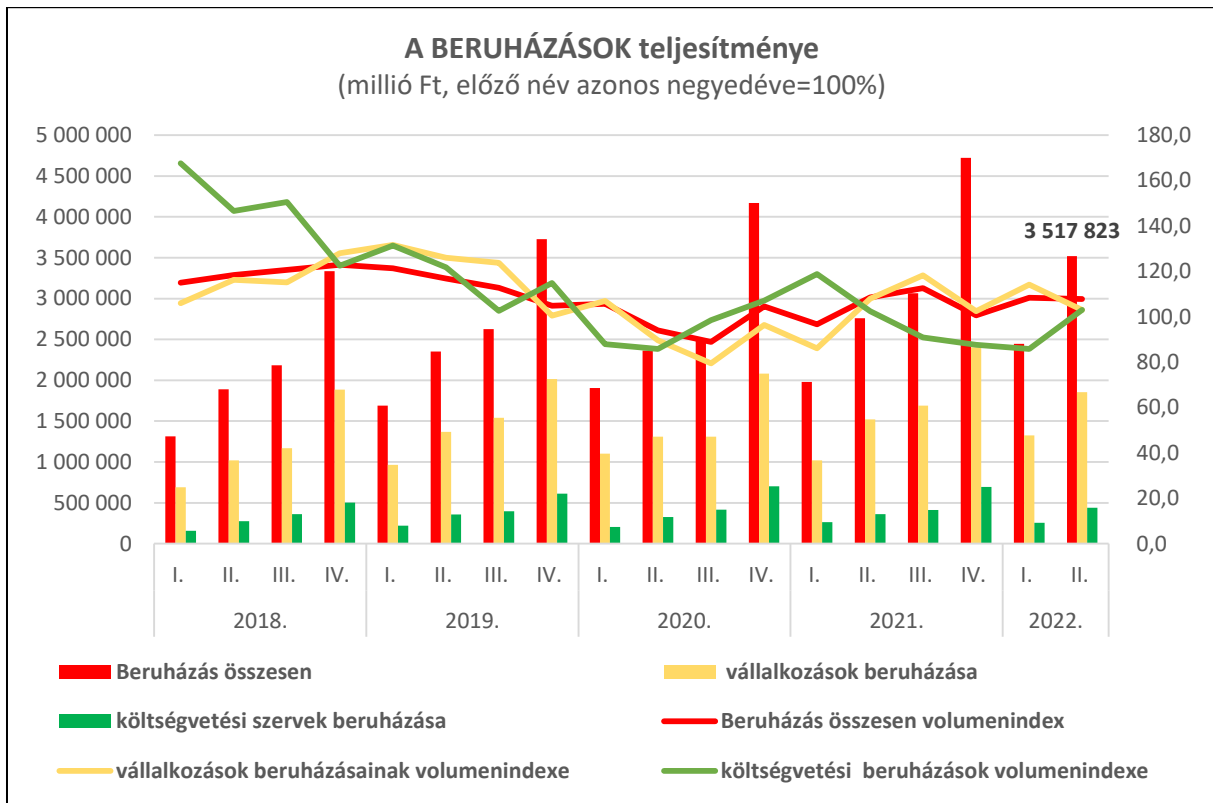
TÁBLÁZATOK, GRAFIKONOK

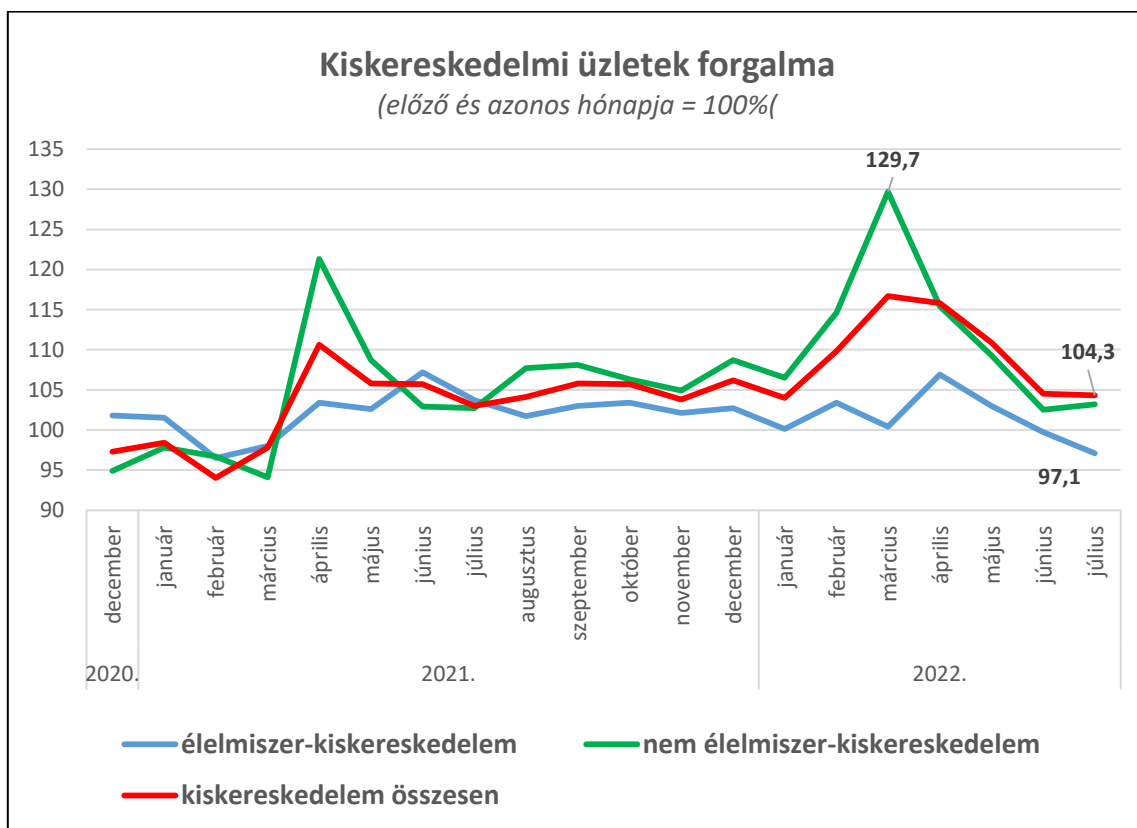

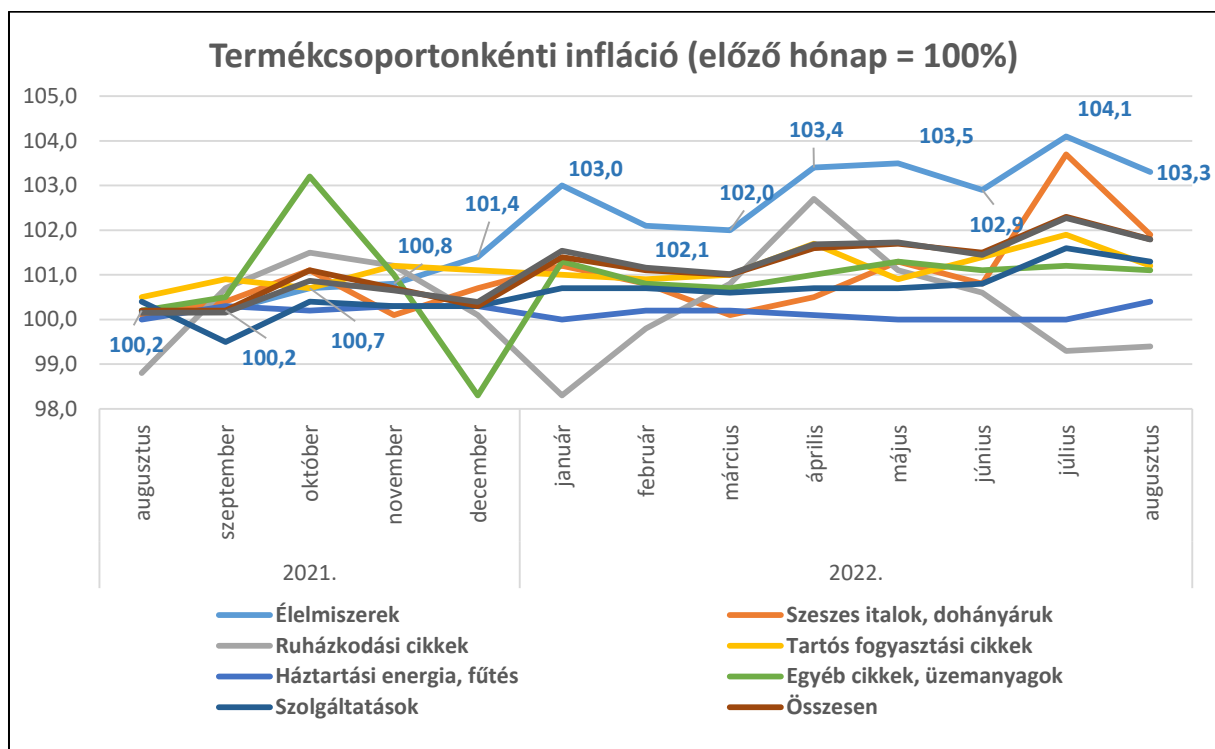
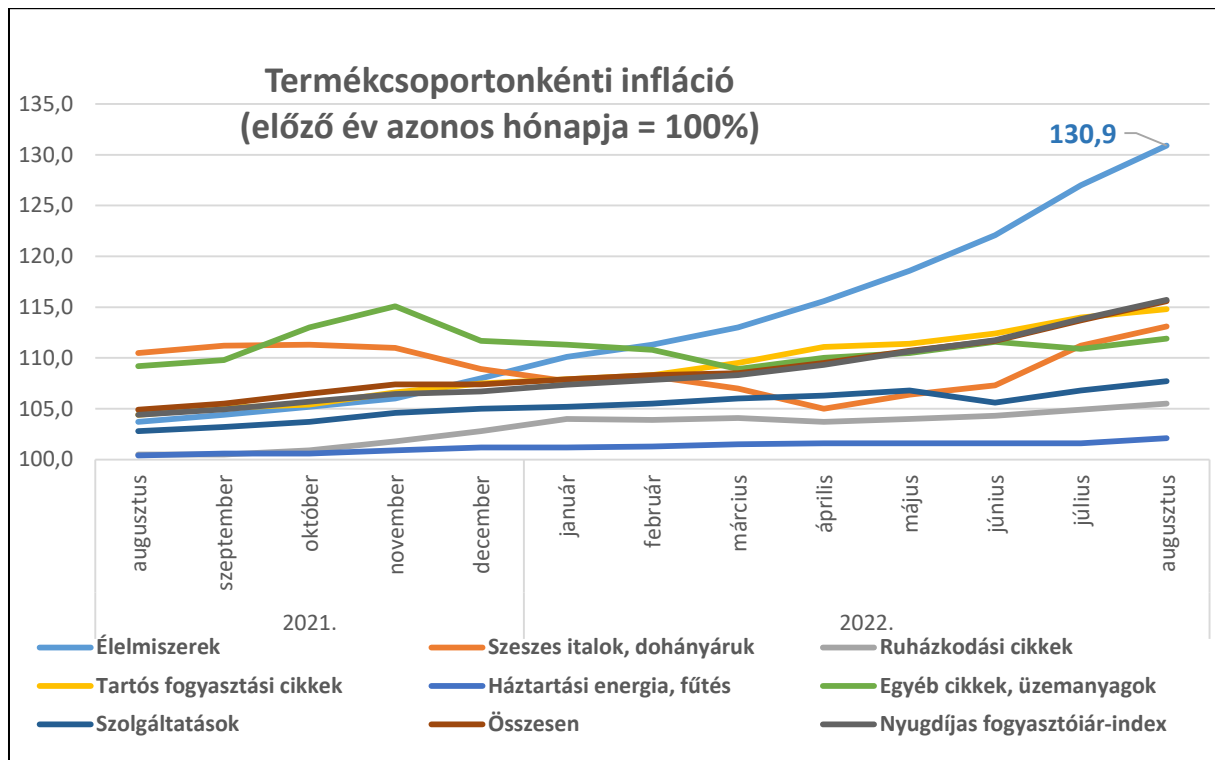

A keresetek alakulása								
Szektor	2021. január-december				2022. január-július			
	Összesen		Közfoglalkoztatottak nélkül		Összesen		Közfoglalkoztatottak nélkül	
	havi átlag-kereset forint/fő	az előző év azonos időszaka = 100 %	havi átlag-kereset forint/fő	az előző év azonos időszaka = 100 %	havi átlag-kereset forint/fő	az előző év azonos időszaka = 100 %	havi átlag-kereset forint/fő	az előző év azonos időszaka = 100 %
Bruttó								
Vállalkozás	450 800	7,8	451 300	7,8	504 800	14,2	505 200	14,2
Költségvetés	409 900	9,5	448 000	9,5	503 100	24,6	547 800	24,2
Nonprofit	419 100	15,4	434 800	14,5	506 600	33,4	521 900	31,9
Nemzetgazdaság összesen	438 800	8,7	449 600	8,5	504 500	17,6	515 500	17,2
ebből: közfoglalkoztatottak	83 900	2,6	x	x	99 700	18,7	x	x
Nettó								
Vállalkozás	299 800	7,8	300 100	7,8	335 700	14,2	336 000	14,2
Költségvetés	272 600	9,5	297 900	9,5	334 500	24,6	364 300	24,2
Nonprofit	278 700	15,4	289 200	14,5	336 900	33,4	347 100	31,9
Nemzetgazdaság összesen	291 800	8,7	299 000	8,5	335 500	17,6	342 800	17,2
ebből: közfoglalkoztatottak	55 800	2,6	x	x	66 300	18,7	x	x

Forrás: KSH

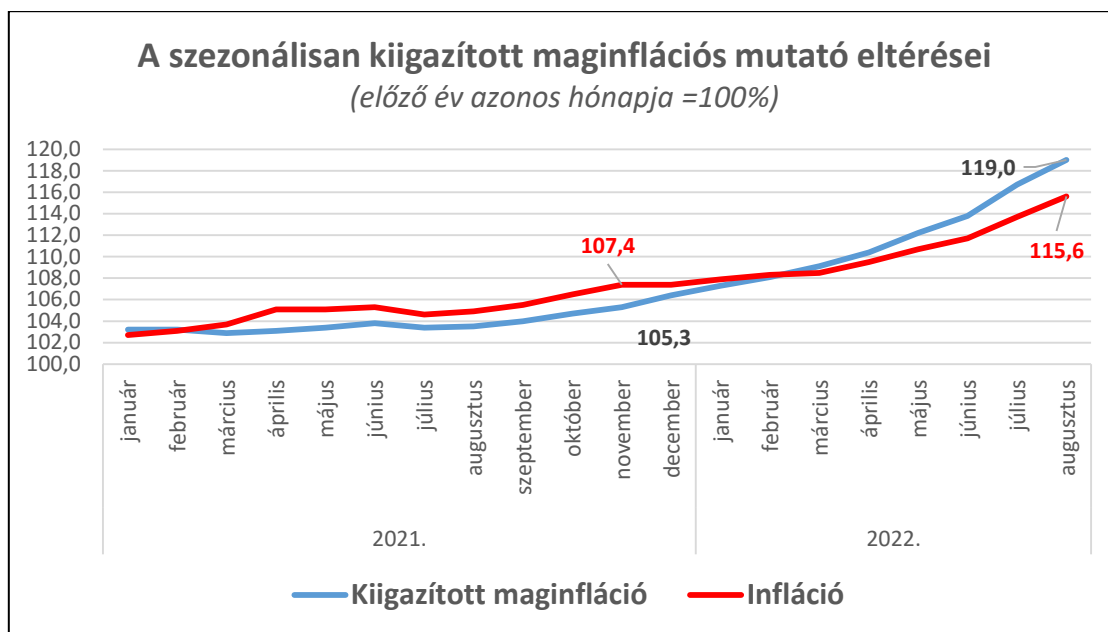
Fogyasztóiár-indexek (%)					
Megnevezés	2021. december		2021. év	2022. augusztus	
	előző hó = 100,0	előző év azonos hó = 100,0	előző év = 100,0	előző év azonos hó = 100,0	előző év = 100,0
Fogyasztóiár-index	100,3	107,4	105,1	101,8	115,6
Harmonizált fogyasztóiár-index	100,3	107,4	105,2	103,7	118,6
Maginfláció (eredeti, szezonálisan kijegyzítatlan)	100,8	106,4	103,9	102,2	119
Nyugdíjas fogyasztóiár-index	100,4	106,7	104,6	101,8	115,7

Forrás: KSH

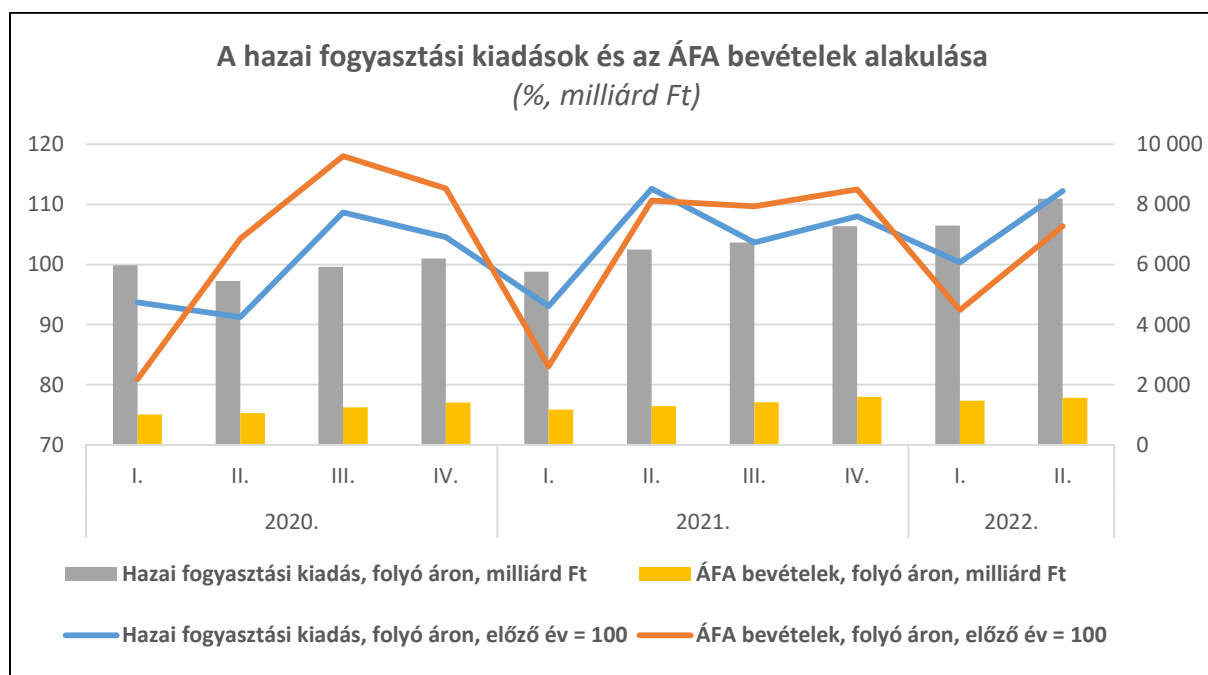
SZEZONÁLISAN KIIGAZÍTOTT MAGINFLÁCIÓ

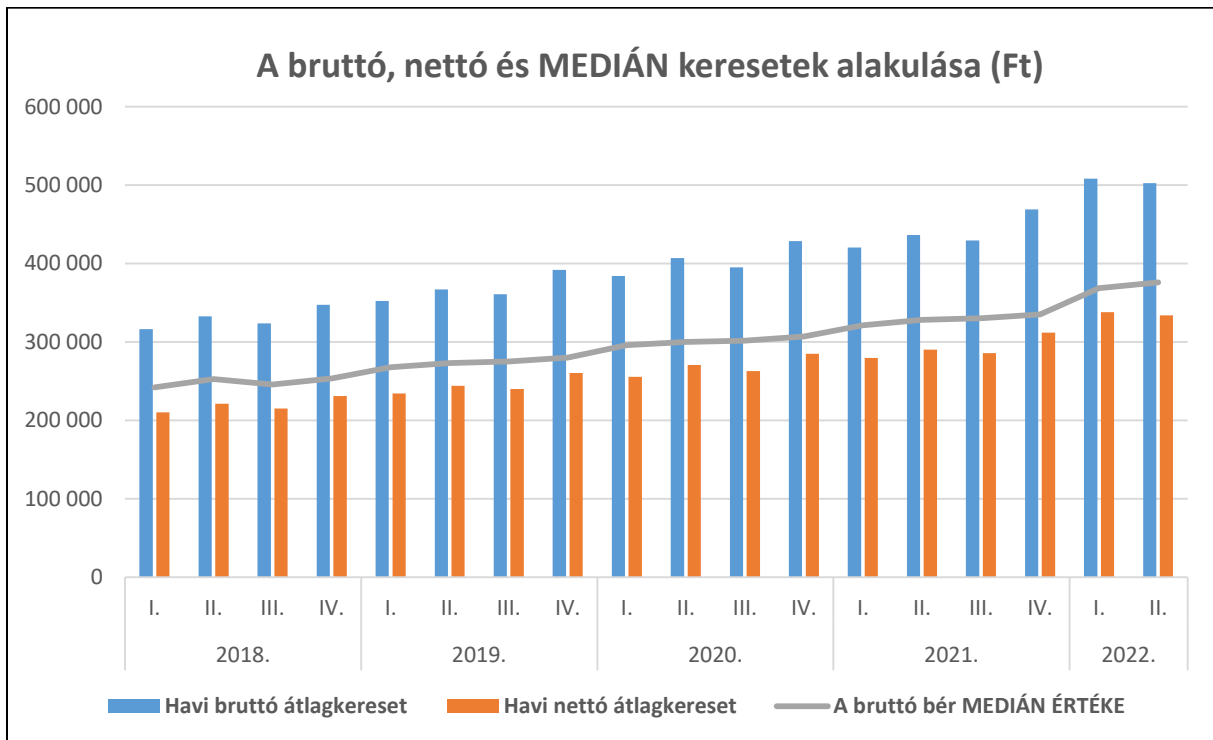
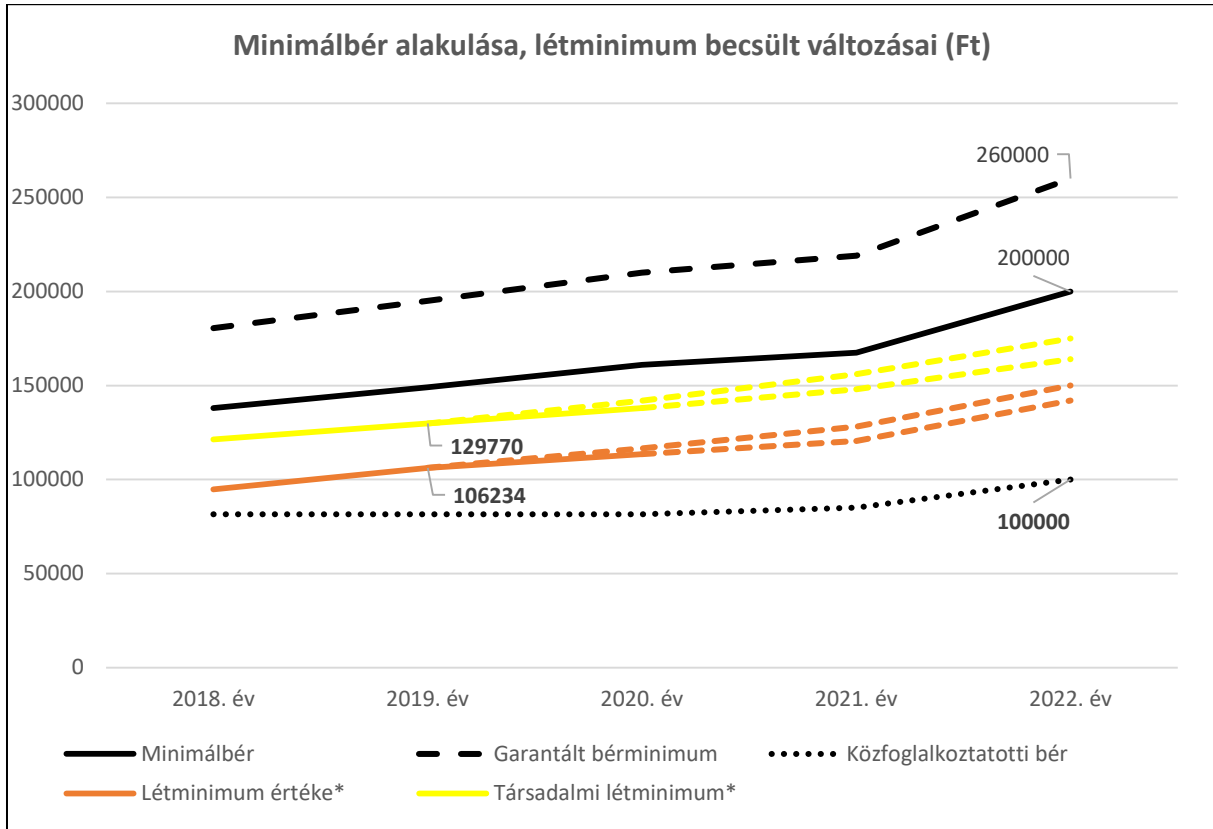
	előző év azonos hónapja = 100				előző hónap = 100%			
	2019.	2020.	2021.	2022.	2019.	2020.	2021.	2022.
január	102,7	103,5	103,2	107,3	100,1	100,4	100,4	101,3
február	102,9	103,6	103,2	108,1	100,4	100,4	100,4	101,2
március	103,1	103,8	102,9	109,1	100,3	100,6	100,3	101,2
április	103,1	103,9	103,1	110,4	100,2	100,2	100,4	101,6
május	103,3	103,5	103,4	112,2	100,4	100,1	100,4	102,0
június	103,2	103,5	103,8	113,8	100,2	100,2	100,6	102,0
július	102,9	104,1	103,4	116,7	99,9	100,5	100,1	102,6
augusztus	102,9	104,2	103,5	119,0	100,2	100,3	100,4	102,4
szeptember	103,2	103,6	104,0		100,6	100,0	100,5	
október	103,3	103,4	104,7		100,4	100,1	100,8	
november	103,3	103,4	105,3		100,2	100,3	100,9	
december	103,2	103,2	106,4		100,3	100,0	101,1	

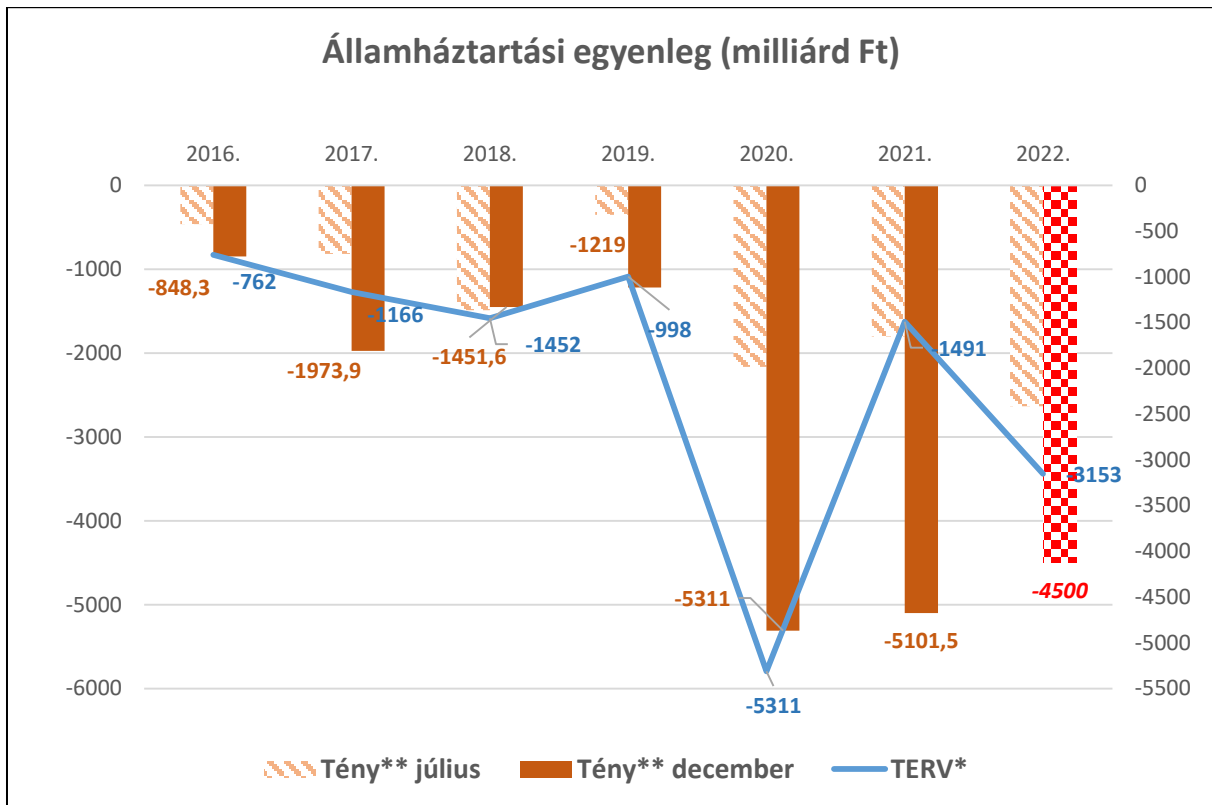
Forrás: KSH

2021 áprilisától a Központi Statisztikai Hivatal új módszertant alkalmaz a maginfláció számítására, a mutató a továbbiakban nem tartalmazza a szeszes italok, dohányárak árváltozását. Az idősor 1995. januárig visszamenőlegesen módosult. Az un. harmonizált fogyasztóiár-index az uniós előírásoknak megfelelően a külföldiek Magyarországon történő fogyasztását is figyelembe veszi. 2022. május 27-től a magyar forgalmi engedéllyel nem rendelkező személygépjárművekbe már nem hatósági, hanem csak piaci áron lehet tankolni. Az uniós előírások szerint a szolgáltatásoknál az árváltozást abban a hónapban kell elszámolni, amikor az adott szolgáltatás igénybevétele megtörténik, ezért a vezetékes gáz és az elektromos áram árának 2022. augusztus 1-től bevezetett változása a harmonizált fogyasztóiár-index esetében már az augusztusi árindexben megjelenik.

Költségvetési kiadásokat növelő tételek 2022 első félévében

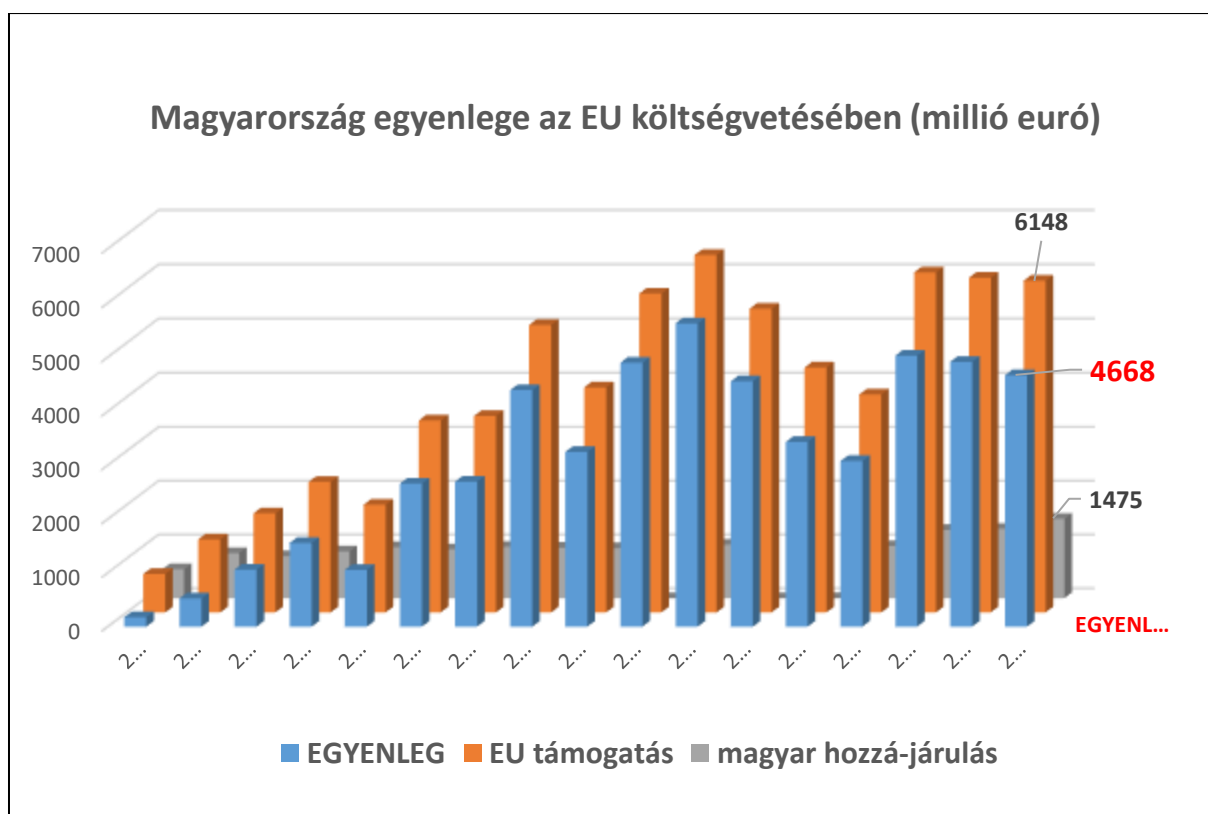
KIADÁSOK	Milliárd Ft	ÉVES	FÉLÉVES
		GDP %-ban	
SZJA-visszatérítés	600 – (664)	1	2
Fegyveres erők 6 havi juttatása	175 – (271)	0,3	0,6
13-ik havi nyugdíj	372 – (360)	0,6	1,2
Nyugdíjkompenzáció és prémium	200	0,3	0,6
25 éven aluliak Szja mentessége	140 – (67)	0,2	0,4
Ágazati béremelések	80 – (230)	0,1	0,2
Szociális járulék csökkentés	154	0,3	0,6
Uniós forráshoz beruházások	1500	2,4	4,8
Saját forrású állami beruházások	1500	2,4	4,8
CSOK és otthonfelújítás	300	0,5	1
ÖSSZESEN	4835	7,9	15,8

Forrás: PM, (MNB), kormány információ

Magyarország egyenlege az Eu költségvetésében (millió euró)

	EU támogatás	magyar hozzájárulás	EGYENLEG
2004.	713	537	176
2005.	1357	837	523
2006.	1842	782	1059
2007.	2427	870	1557
2008.	2002	947	1055
2009.	3568	908	2659
2010.	3650	955	2695
2011.	5330	937	4393
2012.	4177	928	3248
2013.	5909	0	4898
2014.	6620	995	5624
2015.	5629	0	4555
2016.	4546	0	3434
2017.	4049	969	3079
2018.	6298	1268	5029
2019.	6202	1289	4912
2020.	6148	1475	4668

Forrás: Európai Bizottság

Makrogazdasági előrejelzés (előző év = 100%)

	2020.	2021.	2022. évre		
			2021. december	2022. március	2022. augusztus
	tény	előrejelzés*			
GDP volumen alakulás	94,9	107,1	104,5	102,5-103	100-102
Mezőgazdasági termelés	93,3	97,8	100,0	99	95,0
Ipari termelés	94,5	109,8	107,0	101,5	101,0
Építőipari termelés	90,9	115,8	104,5	100	99,5
Kiskereskedelmi forgalom	99,8	106,8	106,0	105	104,0
Idegenforgalom	67,8	114,1	110,5	105	104,5
Információ, kommunikáció	106,2	113,9	108,2	107,8	107,5
Háztartások fogyasztása	97,4	104,5	103,8	102	102
Állóeszköz-felhalmozás	92,7	106	103,5	101	100,5
Folyó fizetési mérleg egyenlege (GDP%)	2,8	-0,6	0,5	-1,8	-2,0
Külkereskedelmi behozatal (import)	96,5	108,2	106,5	104,5	104,0
Külkereskedelmi kivitel (export)	94,1	110,1	107,5	105	104,0
Bruttó átlagkereset	109,7	108,7	108	107,5	106,5
Munkanélküliségi ráta	4,3	4,1	3,8	4	104,8
Fogyasztó árszínvonal alakulása	103,3	105,1	105,5	109,5	114,5
Költségvetési hiány (a GDP%-ában)	-8,1	-7,3	-5,5	-6,2	-6,5
Államadósság (a GDP%-ában)	80,4	79,9	77,1	78	78
Forint/euró árfolyam, Ft	351	355-360	360-365	370-375	395-415

forrás: KSH */ saját prognózis 2021. december, 2022. március, 2022. szeptember